

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ" ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
Освітня програма	40009 Спеціальна освіта
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	016 Спеціальна освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ" ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	40009
Назва ОП	Спеціальна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	016.01 Логопедія
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Линдіна Євгенія Юріївна, Якунін Михайло Олександрович, Мартинчук Олена Валеріївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	30.10.2023 р. – 01.11.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/opp/samoocinka/samoanaliz_specosvita_magistr.pdf
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1An89zmuPyL44kfXhcdilvCSqMG2FyURr/view , https://sites.google.com/view/novini-hgpa/

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма (далі ООП) «Спеціальна освіта. Логопедія», що реалізується у Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (далі КЗ «ХГПА» ХОР), є актуальною, враховуючи сучасні виклики та тенденції ринку праці з надання освітніх послуг особам з мовленнєвими труднощами. Особливості цієї ОПП, що вирізняють її з-поміж аналогічних вітчизняних освітніх програм, зумовлені врахуванням потреб Харківського регіону у вчителів-логопедів, здатних до професійної діяльності в умовах дистанційного формату надання логодіагностичних та логокорекційних послуг. Перевагою ОПП, що акредитується, є її сфокусованість на реалізації сучасних підходів до надання логопедичних послуг у кризових умовах з використанням ІКТ та цифрових ресурсів, що знайшло своє відображення у додаванні проектною групою СК до ОПП під час її модернізації у 2023 р. (СК14. Здатність упроваджувати комп'ютерні засоби, інформаційно-комунікаційні та мережеві технології, логотренажери в освітньо-корекційний процес) та відповідних ОК: «Логопедія з методиками роботи у цифровому й комп'ютерному просторі», «Логопедична практика з цифровізації та інформатизації логокорекційного процесу». ОПП пов'язана з місією та стратегією розвитку ЗВО, адже цілі ОПП відповідають місії ЗВО у контексті підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних педагогічних працівників, зокрема вчителів-логопедів, підготовка яких характеризується професійно-практичною спрямованістю, заснованою на інтеграції інновацій зі спеціальної педагогіки й логопедії задля забезпечення ефективної фахової діяльності в галузі спеціальної та інклюзивної освіти. При розробленні ОПП враховано запити Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації, думки роботодавців, здобувачів щодо відкриття у Харківській гуманітарно-педагогічній академії нової ОПП зі спеціалізації 016 Логопедія спеціальності 016 Спеціальна освіта. ЗВО має усі ресурси для реалізації ОПП: освітнє середовище, кадровий склад з відповідною академічною та професійною кваліфікацією, навчально-методичне і матеріально-технічне забезпечення, систему забезпечення якості освітнього процесу за ОПП, що акредитується. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів та їх контексту, ЕГ визначає загальну відповідність освітньої програми критеріям оцінювання її якості і наявність перспектив для подальшого розвитку, зважаючи на зростаючу потребу суспільства у професіоналах у галузі логопедії та ресурси ЗВО щодо реалізації освітньо-професійної програми «Спеціальна освіта. Логопедія».

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі ОПП та результати навчання визначено з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та регіонального контексту Харківського регіону, що засвідчують на національному і регіональному рівні потребу у фахівцях зі спеціальності 016 Спеціальна освіта, здатних до інноваційної професійної діяльності з особами з порушеннями мовлення у дистанційному форматі. Інноваційність навчальних дисциплін у модернізованій ОПП забезпечує здатність проводити логопедичну роботу у дистанційному форматі на основі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Позитивними практиками у реалізації ОПП є: наявність інституційної практики щодо залучення роботодавців до складу робочої групи з оновлення ОПП, до роботи Екзаменаційної комісії під час державної атестації; функціонування у структурі кафедри двох лабораторій, що уможливує поєднання навчання та дослідження відповідно до заявленого рівня вищої освіти магістра; активна наукова та міжнародна діяльність викладачів кафедри, що підсилює інтернаціоналізацію навчання. У ЗВО наявна чітка система рейтингування науково-педагогічних працівників та система морального й матеріального заохочення викладачів до підвищення їхнього фахового рівня під час стажувань, публікацій, участі в грантовій та конкурсній діяльності тощо. Функціонування окремого підрозділу сприяння кар'єрному зростанню та профорієнтації, який реалізує ефективну систему збору, аналізу та використання інформації про кар'єру випускників Академії, що дозволяє забезпечити індивідуальний підхід до кожного здобувача та випускника, враховуючи їхні потреби та цілі, та сприяє покращенню їхнього кар'єрного розвитку. Функціонування окремої соціально-психологічної служби, що здійснює інформаційну, соціальну підтримку учасників освітнього процесу, систематично проводить моніторингові опитування здобувачів вищої освіти щодо виявлення рівня задоволеності освітньою діяльністю за ОПП та оприлюднює їх результати на сайті відповідної служби.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Відсутність чіткої процедури залучення різних груп стейкхолдерів до обговорення під час розроблення та перегляду ОПП з подальшим аналізом результатів обговорення ОПП та його оприлюднення на сайті ЗВО. Відсутність в ОП матриці відповідності ЗК, СК і РН освітнім компонентам. Зміст обов'язкових ОК та педагогічної практики не забезпечує на достатньому рівні формування додаткової компетентності СК 11, яку визначив ЗВО в ОПП. На кафедрі немає системного підходу до планування та організації практичної підготовки студентів на різних базах практики відповідно до заявленої в ОПП професійної кваліфікації у дипломі «Вчитель-логопед (ЗДО, ЗЗСО, ІРЦ); логопед РЦ». Програма фахового вступного випробування не дозволяє перевірити сформованість фахових компетентностей попереднього рівня вищої освіти. Відсутнє власне електронне освітнє середовище на платформі для навчання Moodle. Відсутність у силабусах чітко прописаних якісних критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Відсутність чіткого розуміння здобувачами послідовності та строків підготовки магістерських робіт до захисту. Відсутність власної системи підвищення кваліфікації НПП. Рекомендовано: • Впровадити процедуру презентації проекту ОПП та його обговорення з різними групами стейкхолдерів з метою отримання рекомендацій та пропозицій щодо удосконалення ОПП. • Здійснювати аналіз наданих і відхилених пропозицій, наданих стейкхолдерами. • До

початку 2024-2025 н.р. додати до ОПП матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам ОП, матрицю забезпечення РН відповідними компонентами ОП (відповідно до підпунктів 5,6 пункту 3.13 Положення про розроблення та оформлення ООПП КЗ «ХГПА» ХОР); доопрацювати навчально-методичне забезпечення обов'язкових ОК задля забезпечення формування компетентності СК11, визначеної ЗВО; відповідно до професійної кваліфікації, яку надає ЗВО, створити умови для проходження студентами практики на різних базах та привести у відповідність назви, зміст та алгоритм проведення різних видів практик або вилучити з ОПП інформацію про присвоєння професійної кваліфікації у дипломі; удосконалити систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів за рахунок введення якісних критеріїв задля забезпечення об'єктивності оцінювання. • До початку вступної кампанії 2024 р. доповнити програму фахового вступного випробування змістом, який уможливіть визначення у вступників на основі ступеня бакалавра чи магістра, здобутих за іншою спеціальністю, рівня узагальнених компетентностей та РН, що визначені Стандартом вищої освіти зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» для бакалаврського рівня. • Протягом 2023-2024 н.р. розробити графік підготовки магістерських робіт до захисту, заздалегідь знайомити здобувачів з процедурою перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат, чіткою послідовністю та відповідальними. • Запровадити електронну освітню систему Moodle для підвищення якості дистанційного навчання студентів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОПП полягає у забезпеченні фундаментальної теоретичної і практичної підготовки висококваліфікованих, національно свідомих, конкурентоспроможних фахівців зі спеціальної та інклюзивної освіти, логопедії, які володіють відповідними компетенціями-знаннями дослідницького та інноваційного характеру з надання логопедичних послуг, уміннями їх практичного застосування, здатні вирішувати комплексні завдання у сфері спеціальної освіти відповідно до аспектів інтеграції з європейським та світовим досвідом. Місія ЗВО визначена у «Стратегії розвитку КЗ «ХГПА» ХОР до 2025 року» (нова редакція) і полягає у досягненні високого рівня якості підготовки фахівців, що забезпечить конкурентоспроможність випускників на ринку праці на основі використання інноваційних технологій навчання та поєднання власного досвіду з кращими світовими практиками, розвитку професійних компетентностей педагогічних, науково-педагогічних працівників (<https://cutt.ly/YwRhIvHN>). ЕГ, проаналізувавши зміст місії ЗВО та мети ОПП, що акредитується, дійшла висновку про відповідність цілей ОПП місії ЗВО у контексті підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних педагогічних працівників, зокрема фахівців зі спеціальної освіти. Також мета і зміст ОПП узгоджується зі стратегічною метою академії: до 01.01.2025 р. розвинути, закріпити провідні позиції, спрямовані на задоволення потреб громадян, суспільства і держави в якійсій вищій освіті, підготовку висококваліфікованих фахівців, розвиток наукових досліджень, посилення ролі інноваційного складника в діяльності академії та її інтеграції до європейського й світового освітнього простору (<https://cutt.ly/YwRhIvHN>), адже визначені проектною групою особливості ОП полягають у її професійно-практичній спрямованості, заснованій на інтеграції інновацій зі спеціальної педагогіки й логопедії задля забезпечення ефективної фахової діяльності в галузі спеціальної та інклюзивної освіти. У процесі проведення акредитаційної експертизи, зокрема відеозустрічей з гарантом ОПП, здобувачами та роботодавцями, уточнено особливості ОПП, які зумовлені врахуванням регіонального контексту Харківського регіону та потребами регіону у підготовці фахівців зі спеціальної освіти, готових до професійної діяльності в умовах дистанційного формату. Під час відеозустрічі з менеджментом ЗВО з'ясовано, що у перспективах розвитку університету передбачено можливості для подальшого вдосконалення ОПП через подальше врахування потреб Харкова та Харківської області у підготовці логопедів для роботи з особами різного віку з мовленнєвими труднощами. У відкритому доступі на сайті кафедри спеціальної педагогіки і психології та інклюзивної освіти розміщено модернізовану ОПП (<https://cutt.ly/mwRhUKIp>), затверджену Вченою радою ЗВО 07 червня 2023 р., протокол № 12. За запитом ЕГ в акред. каб. надано ОПП, розроблену у 2022 р. проектною групою у складі О. Ільченко (гарант ОПП), І. Самойлова, А. Яцинік, Т. Калініна (відповідь на запит ЕГ від 26 жовтня 2023 р. о 15:06:50).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У Відомостях про самооцінювання (ВСО) не подано інформацію про врахування позицій та потреб різних груп стейкхолдерів на етапі розроблення ОПП у 2022 р. проектною групою у складі Ільченко О.В. – гарант ОПП,

Самойлова І.В., Яцинік А.В., Калініна Т.С. Натомість, у ВС, а саме: у критерії «Проектування та цілі освітньої програми» описано залученість різних груп стейкхолдерів на етапі оновлення (модернізації) ОПП у 2023 році. Аналіз сайту кафедри, зокрема архіву новин 2021-2022 (<https://cutt.ly/WwRhJGRx>) також не виявив інформації про залученість різних груп стейкхолдерів до обговорення нової ОПП «Спеціальна освіта. Логопедія». Зважаючи на це, ЕГ ініціювала зустріч з першим гарантом ОПП, Ільченко О.В., під керівництвом якої була розроблена і затверджена рішенням Вченої ради Академії ОПП «Спеціальна освіта. Логопедія» (протокол № 11 від 15.06.2022, відповідь на запит ЕГ від 26 жовтня 2023 р. о 15:06:50). Під час відеозустрічі з Ільченко О.В. (першим гарантом ОПП), Яцинік А.В. (членом проектної групи) з'ясовано, що обговорення цілей та програмних результатів навчання відбувалось на робочих зустрічах проектної групи, під час спілкування з роботодавцями – керівниками баз практики для здобувачів спеціальності 016 Спеціальна освіта, зокрема з Білогуровою С.Г., директором ЗДО №353 м. Харкова та Вишневою І.М., директором Харківського ІРЦ №1. В акр. кабінеті представлено подання Вишневої І.М. до ЗВО з проханням розпочати підготовку вчителів-логопедів, зважаючи на потреби закладів освіти Харківщини у відповідних фахівцях (відповідь на запит ЕГ від 26 жовтня 2023 р. о 15:06:50). За запитом ЕГ щодо надання протоколів засідань кафедри з результатами обговорення внесених пропозицій від різних груп стейкхолдерів на етапі розроблення ОПП у 2022 р. надано протоколи засідань кафедри (відповідь на запит ЕГ від 27 жовтня 2023 р. о 15:09:28), де представлено інформацію про залучення до обговорення представників академічної спільноти, які надавали пропозиції щодо формування компетентностей у сфері надання логопедичної допомоги особам різного віку (витяг з протоколу №7 від 21.02.2022 р., відповідь на запит ЕГ від 27 жовтня 2023 р. о 15:09:28). Однак аналіз ОПП 2022 р. показав, що ця пропозиція не була втілена в її прикінцевому варіанті. Аналіз наданих протоколів засідання кафедри, результати відеозустрічі з першим гарантом ОПП засвідчили, що широкого обговорення із залученням усіх груп стейкхолдерів не було, оскільки на заваді стало повномасштабне вторгнення російських військ в Україну. На сайті кафедри наявна гугл форма «Обговорення освітніх програм», яка дає змогу стейкхолдерам висловити свої пропозиції (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScJTS45YVxUliREE01HuydlyYmtGeuAfTqPWKBmdSvI-KIc2yw/viewform>). Проте, на сайті не подано інформацію про врахування/відхилення наданих пропозицій.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

На основі аналізу інформації, наведеної у ВСО, отриманої у процесі відеозустрічей з гарантом ОПП, роботодавцями, уявлень ЕГ щодо тенденцій розвитку спеціальності можна стверджувати, що ОПП відповідає галузевому та національному контексту, у межах якого держава створює умови для забезпечення освіти осіб з ООП. Підготовка вчителів-логопедів, здатних до роботи з дітьми з порушеннями мовлення у різних типах закладів освіти, є актуальною, зважаючи на достатню велику кількість у регіоні спеціальних закладів освіти та закладів освіти з інклюзивним навчанням. Відтак, цілі освітньої програми та РН враховують регіональний контекст. Підтвердженням цьому є твердження Ю. Давидової, представника державної служби зайнятості м. Харкова, про те, що ОПП враховує високу потребу даного регіону у кваліфікованих вчителів-логопедів (Відгук на ОП, <https://cutt.ly/ywTc1nRL>). На відеозустрічі з роботодавцями була присутня О.С. Алфьорова – заступник директора Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації, яка також зазначила про велику потребу регіону у вчителів-логопедів. Під час відеозустрічі з першим гарантом ОПП, Ільченко О.В. зазначила, що при розробленні ОПП у 2022 р. проектна група вивчала аналогічні програми Харківського національного педагогічного університету імені Г. Сковороди, Хортицької національної академії та інших ЗВО. Зокрема, використано досвід цих закладів в аспекті формування у здобувачів компетентностей у сфері диференційної діагностики, організації реабілітаційної допомоги дітям з ООП. Під час відеозустрічі з другим гарантом ОПП, Савіною Н.В., підтверджено, що у процесі оновлення змістового наповнення ОПП у 2023 р. використано досвід Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Київського університету імені Бориса Грінченка, Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, зокрема проектна група звертала увагу на ОК, практичну підготовку, центри практичної підготовки, лабораторії та аналізувала наскільки вони можуть бути корисними для реалізації цілей власної ОПП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОПП «Спеціальна освіта. Логопедія» зі спеціальності 016 Спеціальна освіта зі спеціалізації 016.01 Логопедія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, що акредитується, розроблена кафедрою спеціальної педагогіки і психології та інклюзивної освіти Факультету дошкільної і спеціальної освіти та історії з урахуванням затвердженого стандарту спеціальності 016 Спеціальна освіта (Наказ МОН України № 28 від 05.01.2021 р.), затверджена Вченою радою КЗ «ХГПА» ХОР (протокол №11 від 15.06.2022 р.). У 2023 році відбулась модернізація ООП, яка відповідно до Положення про розроблення та оформлення освітньо-професійної програми КЗ «ХГПА» ХОР (<https://cutt.ly/twTc64ue>) має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і торкається мети, об'єкту вивчення, фокусу, додавання спеціальних компетентностей, зміни ОК фахового циклу. Це відображено в обґрунтуванні внесених змін до ОПП (відповідь на запит ЕГ від 27 жовтня 2023 р. о 11:14:48) та наданій за запитом ЕГ порівняльній таблиці змін до ОПП «Спеціальна освіта. Логопедія» 2022 року під час її модернізації у 2023 р. з обґрунтуванням внесених змін (відповідь на запит ЕГ від 27 жовтня 2023 р. о

15:11:25). Модернізована ОПП «Спеціальна освіта. Логопедія» затверджена Вченою радою ЗВО (протокол №12 від 02.06.2023). Теоретичний зміст предметної області зосереджений на системі наукових теорій і концепцій щодо спеціальної та інклюзивної освіти, функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами (з порушеннями мовлення). Аналіз РН дав змогу ЕГ дійти висновку, що визначені освітньою програмою РН відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного рівня кваліфікації, а саме надаються спеціалізовані концептуальні знання, що охоплюють сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичного осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань (спеціальної педагогіки та логопедії). Модернізована ОПП «Спеціальна освіта. Логопедія», що акредитується, відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта для другого (магістерського) рівня вищої освіти у контексті визначених Стандартом цілей, компетентностей, результатів навчання, обсягу ОПП, форми атестації.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОПП та результати навчання визначено з урахуванням регіонального контексту Харківського регіону, що засвідчує потребу у фахівцях зі спеціальності 016 Спеціальна освіта, здатних до інноваційної професійної діяльності з особами з порушеннями мовлення у дистанційному форматі. Наявна практика залучення роботодавців до складу робочої групи з розроблення та оновлення ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Не чітко визначено особливості ОПП. Рекомендовано: чітко сформулювати особливості ОПП, враховуючи її сфокусованість на підготовку фахівців, здатних до надання освітніх та корекційно-розвиткових послуг дітям з мовленнєвими труднощами в умовах дистанційного формату з використанням цифрових ресурсів (термін виконання – 1 рік). 2. Відсутність практики проведення зустрічей з різними групами стейкхолдерів з метою презентації проекту ОПП та отримання рекомендацій/пропозицій щодо його покращення. 3. Відсутність аналізу результатів громадського обговорення ОПП та його оприлюднення на сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОПП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за критерієм 1 з недоліками, що не є суттєвими. Вимоги підкритеріїв 1.1, 1.3, 1.4 виконано повністю. Вимоги підкритерію 1.2 виконано частково, оскільки відсутнє широке обговорення проекту ОПП з усіма групами стейкхолдерів (здобувачами, роботодавцями, академічною спільнотою) на етапі її розроблення у 2022 р. з метою визначення цілей, РН та ефективних шляхів їх досягнення. ЕГ вважає цей недолік несуттєвим, оскільки на заваді проведенню круглих столів/фокус-груп/робочих зустрічей стало повномасштабне вторгнення російських військ на територію України. При оцінюванні вирішальним стала наявність особливостей ОПП, які полягають у врахуванні ролі регіонального контексту для функціонування ОПП, який характеризується наявністю значного попиту на фахівців зі спеціальної освіти у Харкові та Харківській області та сфокусованістю ОПП на підготовку фахівців, здатних здійснювати професійну діяльність в умовах дистанційного формату надання освітніх та корекційно-розвиткових послуг дітям з мовленнєвими труднощами.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ООП становить 90 кред. ЄКТС, термін навчання 1,4 роки на основі вищої освіти ступеня бакалавра, спеціаліста, магістра. Обсяг ОПП відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти. Аналіз ОПП, затвердженої Вченою радою ЗВО 15.06.2022 р., прот. № 11, показав, що обсяг нормативних ОК складає 64 кредити (71% від загального обсягу), обсяг вибіркових ОК – 26 кредитів (29% від загального обсягу). Нормативні ОК складаються з таких циклів: циклу загальної підготовки

(11 кред.), циклу професійної підготовки (53 кред.), до якого належать навчальні дисципліни (23 кред.) та педагогічна практика разом з магістерською роботою (30 кред.). Аналіз модернізованої ОПП, затвердженої Вченою радою ЗВО 02.06.2023 р., прот. № 12, засвідчив збільшення обсягу обов'язкових ОК, а саме: обсяг нормативних ОК складає 66 кредитів (73% від загального обсягу), обсяг вибіркових ОК – 24 кредити (27%). Нормативні ОК складаються з аналогічних циклів: циклу загальної підготовки (10 кред.), циклу професійної підготовки (56 кред.), до якого належать навчальні дисципліни (22 кред.) та педагогічна практика разом з магістерською роботою (34 кред.). У ОПП і НП 2022 р. для здобувачів набору 2022-2023 н.р. наявні: логопедична практика в закладах/установах для дітей з порушеннями мовлення обсягом 10 кредитів, науково-дослідна (літня) – 5 кред., проектно-технологічна – 5 кред., переддипломна (дослідницька) – 5 кред., що разом з магістерською роботою обсягом 5 кредитів становить 30 кредитів, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти для спеціальності 016 Спеціальна освіта, згідно з яким для освітньо-професійної програми обсягом 90 кредитів ЄКТС мінімальний обсяг кредитів ЄКТС, призначених для практики, включено з магістерським дослідженням, має становити не менше 30 кредитів ЄКТС. У модернізованій ОПП і НП для здобувачів набору 2023-2024 н.р. наявні: логопедична практика в закладах/установах для осіб з порушеннями мовлення – 7 кред., логопедична практика з цифровізації та інформатизації логокорекційного процесу – 3 кред., проектно-технологічна практика – 9 кред., переддипломна (дослідницька) – 6 кред., що разом з маг. роботою (9 кред.) становить 34 кред., що також відповідає вимогам відповідного стандарту вищої освіти та свідчить про посилення ЗВО практико-орієнтованої спрямованості ОПП.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз змісту ОПП 2022 р. та силабусів обов'язкових ОК, різних видів практики показав достатню структурованість змісту, що проявляється у формуванні розуміння історичної складової розвитку вітчизняної логопедії (ПП.04), формуванні психолого-педагогічної (ПП.05, ПП.06, ПП.09), консультативної (ПП.08), логодіагностичної (ПП.06, ПП.07), логокорекційної (ПП.07) компетентностей, проте крайня компетентність, що представлена у Стандарті вищої освіти (СК-2, СК-3), на погляд ЕГ, не достатньо реалізується через обов'язкові ОК. Також деякі РН (РН3, РН4, РН12, РН13), переважно, реалізуються через виконання завдань педагогічної практики. Аналіз модернізованої ОПП 2023 р., яка представлена у ВСО, свідчить про підсилення змісту обов'язкових ОК, спрямованих на формування СК (СК2, СК3, СК7) та досягнення РН (РН2, РН3, РН4, РН12). Так, до ОПП 2023 р. введено ОК: ПП.04, ПП.05, ПП.06, ПП.08, які значно підсилили формування професійної спрямованості логопедичного фаху. Також чітко простежуються ідеї/наміри проектної групи щодо їх сфокусованості на реалізації сучасних підходів до надання логопедичних послуг у кризових умовах з використанням ІКТ та цифрових ресурсів, що знайшло своє відображення у додаванні СК до ОПП під час її модернізації у 2023 р. (СК14) та відповідних ОК: «Логопедія з методиками роботи у цифровому й комп'ютерному просторі», «Логопедична практика з цифровізації та інформатизації логокорекційного процесу». В ОПП 2022 р. та 2023 р. наявні СК (СК11, СК12) та РН (РН16), що стосуються формування компетентності у сфері раннього втручання. Аналіз силабусів ОК з ОПП 2022 р. свідчить, що СК11 забезпечується ОК: ПП.06; СК12, РН16 забезпечується ОК: ПП.09. В ОПП 2023 р. розширено зміст ОК, силабуси яких передбачають забезпечення СК12, РН16 (ОК: ПП.04, ПП.06 - ПП.09). Що стосується СК11, то, на погляд ЕГ, зміст ОК не достатнім чином забезпечує її формування. Під час відеозустрічей з викладачами, вони зазначили, що у своїх дисциплінах приділяють увагу проблемам діагностики і розвитку мовлення дітей раннього віку, проте це не знайшло свого відображення у відповідних силабусах. Аналіз ОПП 2022 р. та ОПП 2023 р. виявив відсутність у них матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОПП та матриці забезпечення результатів навчання відповідними компонентами ОПП. Під час зустрічі з адміністративним персоналом було зазначено, що крайня матриця розташована в акред. кабінеті. Вивчення вибіркових ОК передбачено з 2 сем., що відображено у структурно-логічній схемі ОПП і дає змогу здобувачам додатково опанувати дисципліни фахового спрямування. Отже, аналіз змісту ОПП 2022 р. та модернізованої ОПП 2023 р. дають змогу дійти висновку, що ОК складають логічну взаємопов'язану систему, в сукупності уможливають досягнення заявлених цілей та РН, визначених Стандартом вищої освіти, проте потребує удосконалення зміст ОК для реалізації СК 11.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОПП 2022 р. та модернізованої ОПП 2023 р. загалом відповідає предметній області і визначеної для неї спеціальності 016 Спеціальна освіта, що охоплює: • об'єкти вивчення (корекційно-розвитковий та реабілітаційний процеси; способи організації ефективної взаємодії учасників освітньо-корекційного процесу, зумовлені закономірностями та особливостями змісту корекційно-педагогічної діяльності; організацію спеціальної та інклюзивної освіти); стратегії втручання при порушеннях мовленнєвої діяльності; організацію спеціальної освіти та інклюзивного навчання; • цілі навчання (підготовку фахівців, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти, зокрема надання логопедичних послуг особам, які мають порушення мовленнєвої діяльності); • теоретичний зміст предметної області (систему наукових теорій і концепцій щодо спеціальної та інклюзивної освіти, логопедії, функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами; технології розвитку осіб з особливими освітніми потребами та осіб з порушеннями мовленнєвої діяльності). Зміст обов'язкових ОК ОПП 2023 р. циклу професійної підготовки відповідають спеціалізації 016.01 Логопедія («Логопедія з методиками роботи у цифровому й комп'ютерному просторі», «Методика тренінгової роботи з учасниками логокорекційного процесу», «Логотехнологічна інноватика в діагностиці та корекції», «Диференціальна діагностика порушень мовлення»,

«Індивідуалізація та диференціація логопедичного супроводу осіб із ТПМ та їх родин», «Методика психолого-педагогічного консультування для осіб із ТПМ в умовах спеціальної освіти та інклюзивного навчання»), та загалом предметній області спеціальності 016 Спеціальна освіта (ОК: ЗП.02, ЗП.03). Аналіз тематики магістерських робіт (<https://cutt.ly/HwRcgKJO>) показав, що теми відповідають теоретичному змісту спеціалізації 016.01 Логопедія. Зміст обов'язкових ОПП 2022 р. (відповідь в акред. каб. від 26 жовтня 2023 р. о 15:06:50) відповідає спеціальності 016 Спеціальна освіта, але не достатнім чином відповідає предметній області спеціалізації 016.01 Логопедія, оскільки наявних в обов'язкових ОК професійної підготовки дисциплін (ПП.04, ПП.07, ПП.08) не достатньо, щоб досягти цілей ОПП зі спеціалізації 016.01 Логопедія. Однак аналіз силабусів вибіркового ОК показав, що їх зміст уможливує досягнення цілей ОПП «Спеціальна освіта. Логопедія». Крім цього, зміст ОПП 2022 р. не відповідає одному з визначених ЗВО об'єктів вивчення, а саме: «організації і забезпеченню освітнього процесу в закладах вищої освіти з підготовки фахівців для системи спеціальної та інклюзивної освіти». Під час зустрічей, аналізу силабусів з'ясовано, що історико-культурна складова освітнього процесу забезпечується через низку ОК: ПП.04, ЗП.02 та інших дисциплін логопедичного фаху, у яких висвітлюється внесок українських дослідників у розвиток вітчизняної логопедії.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Індивідуальна освітня траєкторія забезпечується вибіркоким блоком дисциплін, який становить в ОПП 2022 р. 26 кредитів (29% від загального обсягу НП), у модернізованій ОПП 2023 р. 24 кредити (27% від загального обсягу НП). Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у КЗ «ХГПА» ХОР та її структурних підрозділах» (нова редакція) (<https://cutt.ly/QwRcivOi>) – пунктом 6 передбачено вибір навчальних дисциплін обсягом, що становить не менш як 25% загальної кількості кредитів. Реалізація права студентів на вільний вибір забезпечується за умови, якщо кількість студентів, які вивчатимуть вибіркоку дисципліну, становитиме не менш 25 % від загальної кількості здобувачів цієї спеціальності відповідного освітнього ступеня. Вивчення вибіркоких дисциплін передбачено у 2 і 3 семестрах. На засіданні Вченої ради (протокол №6 від 18.01.2023 р.) затверджено нову редакцію Положення про освітні компоненти вільного вибору здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/IwRcoLX7>). На сайті ЗВО на веб-сторінці «Навчальний відділ» подано каталог вибіркоких ОК за навчальними роками (<https://cutt.ly/swRcpqzw>). У каталозі вибіркоких ОК на 2023/2024 навч. рік (<https://cutt.ly/HwRcaZhM>) представлено ОК, запропоновані різними кафедрами ЗВО. Серед них є дисципліни фахового спрямування, а також ОК для всіх магістерських ОП, спрямовані на формування ЗК, наприклад: «Академічне письмо», «Культура фахового мовлення», «Риторика», «Комп'ютерна анімація та відеодизайн», «Комп'ютерна інфографіка в роботі вчителя», «Хмарні технології в освіті» тощо. На сайті кафедри розміщено силабуси вибіркоких фахових ОК, які пропонує випускова кафедра (<https://cutt.ly/iwRcdXUM>). Аналіз змісту вибіркоких ОК дає змогу зробити висновок, що їх зміст допомагає здобувачам поширити свої компетентності у галузі логопедії, наприклад: «Сучасні підходи до попередження та подолання порушень писемного мовлення в осіб з порушеннями інтелекту», «Альтернативна комунікація», «Логопедична робота з особами різних вікових груп», «Формування звуко-складової структури слова», «Практикум з раннього втручання» тощо та загальні компетентності, наприклад: «Професійний особистісний розвиток», «Конфліктологія». На відеозустрічах надано інформацію про те, що здобувачі обирають дисципліни фахового спрямування. Здобувачі вищої освіти інформуються про механізм вибору дисциплін, що було встановлено під час відеозустрічі зі студентами, та здійснюють вибір навчальних дисциплін шляхом заповнення заяв. У випадку неможливості формування навчальної групи для вивчення обраної вибіркової дисципліни через її некомплектність, студентам, що подали заявки щодо вивчення такої дисципліни, може бути запропоновано вивчати інші ОК щодо яких сформовано навчальні групи. Під час зустрічей зі здобувачами та гарантом ОПП підтверджено процедуру вибору студентами ОК, представлених у блоці «Вибіркові компоненти ОП» в НП; встановлено, що студентами загалом реалізовано на практиці можливість формування власної індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОПП 2022 р. та НП передбачено практичну підготовку обсягом 25 кредитів ЄКТС, яка охоплює чотири види практики: на першому році навчання – безвідривну логопедичну практику в закладах/установах для дітей з порушеннями мовлення, яку здобувачі проходять один день у тиждень протягом року – 10 кред.; науково-дослідну (літню) практику – 5 кред. (на базі академії, протягом якої здобувачі здійснюють магістерське дослідження); у другому семестрі: проектно-технологічну практику – 5 кред.; переддипломну – 5 кред. Під час резервної зустрічі з викладачами кафедри з питань проходження студентами педагогічної практики з'ясовано, що студенти (вступ 2022 р.) проходили безвідривну логопедичну практику на базі спец. школи №3 м. Харкова, проектно-технологічну та переддипломну практики – на базі ІРЦ №1 м. Харкова. Усі практики відбувалися у дистанційному форматі. ОПП 2023 р. та НП передбачено практичну підготовку обсягом 25 кредитів ЄКТС, яка охоплює чотири види практики: безвідривну логопедичну практику в закладах / установах для осіб з порушеннями мовлення, яку здобувачі проходять один день у тиждень протягом року – 7 кред. (під час відеозустрічей з'ясовано, що практика проходить на базі ІРЦ №3 м. Миколаєва у дист. форматі); логопедичну практику з цифровізації та інформатизації логокорекційного процесу – 3 кред., проектно-технологічну практику – 9 кред.; переддипломну (дослідницьку) – 6 кред. На сайті кафедри розміщено силабуси практик (<https://cutt.ly/EwR2JYcN>). Аналіз силабусів, результати зустрічей зі здобувачами дали змогу ЕГ дійти висновку, що ОПП загалом дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності з дітьми з порушеннями мовлення. Завдання практики адаптовано

як до офлан, так і до онлайн формату проходження практики. Зустрічі з роботодавцями засвідчили, що в цілому вони задоволені набутими практичними компетентностями здобувачів вищої освіти за ОПП. Фокус-групи зі здобувачами дозволили визначити цей рівень як достатній. Проте, відповідно до ОПП 2023 р. передбачено присвоєння професійної кваліфікації «Вчитель-логопед (ЗДО, ЗЗСО, ІРЦ); логопед РЦ». Аналіз силабусів практик, результати резервної зустрічі з викладачами кафедри щодо практичної підготовки студентів засвідчили відсутність на кафедрі системного підходу до планування організації практичної підготовки студентів на різних базах практики (ЗДО, ЗЗСО, ІРЦ, РЦ). Наявні результати опитування щодо відповідності якості освітньої діяльності та ОП запитам здобувачів, які вступили до ЗВО, як у 2022 р. (відповідь на запит в акред. каб. від 30 жовтня 2023 р. о 23:59:48), так і у 2023 р. (<https://cutt.ly/VwR2oLte>). У анкеті відсутні питання, які б давали змогу виявити рівень задоволеності студентами практичною підготовкою. На сайті ЗВО наявні угоди про проходження пед. практики із закладами освіти (<https://cutt.ly/bwR2NYro>). Аналіз цих угод свідчить про наявність серед них різних закладів та установ, які дають змогу забезпечити практичну підготовку майбутніх вчителів-логопедів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз відомостей про самооцінювання, результати відеозустрічей з різними групами стейкхолдерів дають змогу дійти висновку, що ОПП уможливує формування Soft skills (навичок комунікації рідною та іноземною мовами, працювати в команді, вести дискусію, гнучко адаптуватися до різних професійних ситуацій, проявляти креативність, продукувати нові ідеї тощо), пов'язаних з подальшою професійною діяльністю. Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок відбувається у межах викладання освітніх компонентів: «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Методика тренінгової роботи з учасниками логокорекційного процесу», «Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті», проходження педагогічної практики, написання і підготовки до захисту магістерського дослідження. Під час відеозустрічі з академічним персоналом А.С. Пехарева зазначила, що ОК «Методика тренінгової роботи з учасниками логокорекційного процесу» спрямований на формування комунікативної, соціальної компетентностей, навичок взаємодії з різними учасниками логокорекційного процесу (педагогами, батьками та ін.); О.А. Тельна охарактеризувала вплив ОК «Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті», зокрема вивчення якісних методів дослідження на формування навичок прийняття, об'єктивної оцінки ситуації в нейтральному емоційному фоні. Під час відеозустрічі зі здобувачами підтверджено, що ЗВО спрямовує свої зусилля на формування соціальних навичок у здобувачів вищої освіти, зокрема здобувачі зазначили, що у них формують навички розуміння інших, взаємодопомоги, толерантності. Результати відеозустрічей з роботодавцями засвідчили достатньо високий рівень сформованості у здобувачів таких Soft skills, як навички комунікації з різними учасниками освітнього процесу, уміння бути гнучким і адаптуватися до різних життєвих обставин та непередбачуваних ситуацій.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

На даний час професійний стандарт за професією «вчитель-логопед» відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОПП та окремих ОК відповідає вимогам «Положення про організацію освітнього процесу у КЗ «ХГПА» ХОР та її структурних підрозділах» (нова редакція) (<https://cutt.ly/QwRcivOi>) та «Положення щодо розробки навчальних планів (нова редакція)», затвердженого Вченою радою, прот. №6 від 18.01.2023 (<https://cutt.ly/9wR9gOK5>). Аналіз НП на предмет співвіднесення аудиторних годин і годин самостійної роботи показав, що у них обсяг навчального часу на самостійну роботу у межах вивчення освітнього компонента складає не менше 50% від загального обсягу годин освітнього компонента (відповідно до вимог «Положення щодо розробки навчальних планів (нова редакція)» Так, у НП 2023 р. денної форми навчання передбачено для вивчення обов'язкових ОК циклу професійної підготовки 312 аудиторних годин, на самостійну роботу здобувачів освіти відведено 348 години. У НП 2023 р. заочної форми навчання у процесі вивчення обов'язкових ОК циклу професійної підготовки передбачено 106 аудиторних годин та 554 годин для самостійної роботи. Позиція здобувачів щодо співвідношення обсягу окремих ОК та фактичного навантаження з'ясовується шляхом анкетування. Аналітичні дані з цього питання представлені на сайті університету. Згідно з результатами опитування, здобувачі цієї ОПП задоволені розподілом годин між аудиторною та самостійною роботою. На питання «Чи вважаєте Ви оптимальним обсяг Вашого академічного навантаження за чинною ОП (співвідношення аудиторної і самостійної роботи)?» 100% здобувачів відповіли позитивно (відповідь на запит в акред. каб. від 30 жовтня 2023 р. о 23:59:48, <https://cutt.ly/VwR2oLte>). Максимальне тижневе аудиторне навантаження не перевищує для студентів освітнього ступеня магістра – 18 годин відповідно до вимог «Положення щодо розробки навчальних планів (нова редакція)». У НП передбачено години для лекційних, практичних та семінарських занять. Практико-орієнтовані ОК «Диференціальна діагностика», «Логопедія з методиками роботи у цифровому й комп'ютерному просторі», «Індивідуалізація та диференціація логопедичного супроводу осіб із ТПМ та їх родин», «Методика психолого-педагогічного консультування для осіб з ТПМ в умовах спеціальної освіти та

інклюзивного навчання» мають більше практичних занять, що зумовлено специфікою змісту та потребою відпрацювання практичних навичок.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти у межах ОПП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Інноваційність навчальних дисциплін у модернізованій ОПП, затвердженій рішенням Вченої ради Академії від 02.06.2023 р., протокол № 12, що забезпечує здатність проводити логопедичну роботу у дистанційному форматі на основі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Відсутність в ОПП матриці відповідності ЗК, СК і РН освітнім компонентам, які забезпечують їх формування. Рекомендовано: додати до ОПП матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми, матрицю забезпечення результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми відповідно до підпунктів 5,6 пункту 3.13 Положення про розроблення та оформлення ООПП КЗ «ХГПА» ХОР (термін виконання – 2 семестр 2023-2024 н.р.) 2. Зміст обов'язкових ОК та педагогічної практики не забезпечує на достатньому рівні формування додаткової компетентності «СК 11 Здатність до прийняття, аналізу, апробації та впровадження інноваційних діагностичних і корекційно-розвиткових технологій вивчення мовленнєвого розвитку дітей раннього віку з обмеженими можливостями», яку визначив ЗВО в ОПП. Рекомендовано: НПП, які забезпечують викладання на цій ОПП, під керівництвом гаранта ОПП доопрацювати змістове наповнення силабусів та навчально-методичного забезпечення обов'язкових освітніх компонентів задля забезпечення формування відповідної додаткової фахової компетентності, визначеної ЗВО (термін виконання – 2 семестр 2023-2024 н.р.). 3. Відсутність на кафедрі системного підходу до планування та організації практичної підготовки студентів на різних базах практики (у закладах дошкільної освіти, закладах загальної середньої освіти, Інклюзивно-ресурсних центрах, реабілітаційних центрах) відповідно до заявленої в ОПП професійної кваліфікації у дипломі «Вчитель-логопед (ЗДО, ЗЗСО, ІРЦ); логопед РЦ». Рекомендовано: проектній групі під керівництвом гаранта ОПП, відповідно до професійної кваліфікації, яку надає ЗВО, створити умови для проходження студентами виробничої практики на посаді вчителя-логопеда/логопеда/фахівця Інклюзивно-ресурсного центра на різних базах практики (у закладах дошкільної освіти, закладах загальної середньої освіти, Інклюзивно-ресурсних центрах, реабілітаційних центрах); привести у відповідність назви, зміст та алгоритм проведення різних видів практик або вилучити з ОПП інформацію про присвоєння професійної кваліфікації у дипломі (термін виконання – 1 рік). 4. Відсутність в анкетах питань, спрямованих на вивчення рівня задоволеності здобувачами практичною підготовкою. Рекомендовано: соціально-психологічній службі додати до анкети щодо відповідності якості освітньої діяльності та ОПП запитам здобувачів освіти питання, які уможливають вивчення рівня задоволеності здобувачів компетентностями, здобутими та/або розвиненими під час практичної підготовки за ОПП (термін виконання – 2 семестр 2023-2024 н.р.).

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОПП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за критерієм 2 з недоліками, що не є критичними. Вимоги підкритеріїв 2.1, 2.4, 2.6, 2.8 виконано повністю. Вимоги підкритерія 2.2 виконано частково, оскільки зміст обов'язкових освітніх компонентів ОПП 2022 р. не достатньо забезпечує формування деяких СК (СК2, СК3), РН (РН3, РН4, РН12, РН13). Крім цього СК11, що визначена ЗВО як додаткова спеціальна компетентність і мала б забезпечувати унікальність ОПП, не знайшла достатнього відображення у змісті обов'язкових ОК. Вимоги підкритерія 2.3 виконано частково, тому що зміст обов'язкових освітніх компонентів ОПП 2022 не у повному обсязі відповідають предметній області спеціалізації 016.01 Логопедія. Вимоги підкритерія 2.5 виконано частково, адже зміст практичної підготовки не забезпечує у повному обсязі опанування компетентностями, необхідними для роботи на посадах вчителя логопеда/логопеда у різних закладах освіти, які надають логопедичні послуги особам з

порушеннями мовлення (відповідно до наданої ЗВО професійної кваліфікації). При оцінюванні вирішальним стало: врахування змісту модернізованої ОПП, що засвідчив зусилля ЗВО у напрямі удосконалення структури ОПП, змісту обов'язкових освітніх компонентів, які уможливають досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання; інноваційність навчальних дисциплін у модернізованій ОПП, що забезпечує здатність проводити логопедичну роботу у дистанційному форматі на основі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; приведення змісту ОПП у повну відповідність з предметною областю спеціалізації 016.01 Логопедія; забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, набуття соціальних навичок (soft skills).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОПП не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/6wR3MsUF>). Вступ на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 016 Спеціальна освіта зі спеціалізації 016.01 Логопедія у 2022 році відбувся на основі здобутого ступеня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) за цією спеціальністю, а також на основі ступеня бакалавра чи магістра, здобутих за іншою спеціальністю, за умови успішного проходження фахового вступного випробування (за регіональним замовленням) та надання мотиваційного листа за умови вступу за кошти фізичних або юридичних осіб. Вступ на навчання у 2023 р. відбувся на основі успішного проходження ЄВІ (іноземна мова * 0,2 + тест загальних навчальних компетентностей * 0,2) та фахового вступного випробування* 0,6. Під час відеозустрічі з адміністративним персоналом заступник відповідального секретаря приймальної комісії зазначила, що вступ на ОПП на контрактну форму навчання на основі магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста відбувся за умови успішного проходження «співбесіди з іноземної мови та мотиваційного листа», фахове вступне випробування не проводилось. На вебсайті Університету оприлюднено програму фахового вступного випробування (<https://cutt.ly/hwR35aGC>). Вступне випробування здійснюється у формі тестових завдань. У програмі подано критерії оцінювання, згідно з якими робота оцінюється на: • відмінно, за умови виконання 84-100% тестових завдань, що складає від 26 до 30 правильних відповідей (180-200 балів); • добре, за умови виконання 60-83% тестових завдань, що складає від 18 до 25 правильних відповідей (140-175 балів); • задовільно, за умови виконання 31-59%, що складає від 10 до 17 правильних відповідей (100-135 балів); • незадовільно, за умови виконання 0-30% тестових завдань, що складає від 0 до 9 правильних відповідей (до 100 балів). Під час відеозустрічі з менеджментом ЗВО ректор зазначила, що наразі за цієї спеціальності навчається 20 здобувачів на денній формі навчання (бюджет) та 23 здобувачі на заочній формі навчання (контракт).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому (<https://cutt.ly/ywR8wAFv>) вступники на ОПП Спеціальна освіта зі спеціалізації 016.01 Логопедія у 2023 р. здавали вступний екзамен з фахових дисциплін «Основи логопедії», «Логопедичні технології». У пояснювальній записці до програми фахового вступного випробування (<https://cutt.ly/TwR8eeie>) зазначено, що метою екзамену є: з'ясувати рівень знань студентів з освітнього компоненту «Логопедичні технології», перевірити аналітичні здібності, уміння диференціювати і класифікувати логопедичні явища, встановлювати їх причини, наслідки, організувати процес навчання дітей з порушенням мовлення у спеціальних загальноосвітніх закладах, застосовувати теоретичні положення для пояснення конкретних корекційних процесів. Аналіз програми фахового випробування показав, що зміст програми охоплює різні розділи логопедії, які вивчаються на бакалаврських програмах зі спеціалізації 016.01 Логопедія, що свідчить про врахування закладом вищої освіти особливостей ОПП. Однак, зміст вступного випробування, визначення якого перебуває у сфері компетенції ЗВО, не у повному обсязі відповідає рівневі вхідних компетентностей та РН, що визначені Стандартом вищої освіти зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» для бакалаврського рівня вищої освіти. Адже відповідно до Стандарту «програма фахових вступних випробувань для осіб, що здобули попередній рівень вищої освіти за іншими спеціальностями, повинна передбачати перевірку набуття особою компетентностей та РН, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» (розділ 3. Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності, та їх результатів навчання). Під час зустрічей було з'ясовано, що серед здобувачів є такі, що вступили на ОПП на основі попереднього рівня вищої освіти за іншими спеціальностями. Зокрема, у змісті програми вступного випробування не передбачено визначення рівня опанування деяких СК, визначених Стандартом вищої освіти зі спеціальності 016 Спеціальна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/GNdWp1m>), наприклад: РН4, РН5, РН8, РН14. Фахове випробування відбувається у формі тестування, що унеможливорює перевірку у вступників рівня сформованості культури мовлення та звуковимови, тоді як традиційна міжнародна практика під час вступу на аналогічні освітні програми передбачає усну співбесіду з метою виявлення рівня культури мовлення і правильної звуковимови у майбутнього вчителя-логопеда.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання

кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання РН, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. ЗВО при регулюванні питання визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, керується відповідними положеннями, висвітленими на сайті: «Положенням про організацію освітнього процесу» (нова редакція) (<https://cutt.ly/QwRcivOi>); «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу КЗ «ХГПА» ХОР» (<https://cutt.ly/jwR8fIqv>). У Положенні визначено форми академічної мобільності: навчання за освітніми програмами кредитної або ступеневої академічної мобільності, мовне стажування, навчально-наукове стажування, практика та ін. Визнання результатів навчання у межах академічного співробітництва із ЗВО-партнерами здійснюється із використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, прийнятої у країні ЗВО-партнера, якщо в ній не передбачено застосування ЄКТС. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін та ліквідація академічного розходження здійснюється автоматично на основі договору про навчання, договору про практику/стажування із ЗВО-партнером, наданими здобувачем вищої освіти документу (відомості) з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, завіреного в установленому порядку ЗВО-партнером. Результати підсумкової атестації здобувачів вищої освіти у період навчання у ЗВО-партнері представляються за шкалою, прийнятою у ЗВО-партнері, і переводяться у шкалу, прийняту в Академії. Якщо здобувач вищої освіти під час перебування у ЗВО-партнері, на базі якого реалізується право на академічну мобільність, не виконав програму навчання, то після повернення до Академії, йому може бути запропоновано індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості. Практики застосування вказаних правил на відповідній ОПП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання РН, отриманих у неформальній освіті, визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті», затвердженим Вченою радою прот. №5 від 21.12.2022 (<https://cutt.ly/cwR8gxaf>). Відповідно до Положення, визнання РН, отриманих у неформальній освіті, розповсюджується на обов'язкові та вибіркові компоненти навчального плану ОПП. Визнання результатів не розповсюджується на державну атестацію. Визнанню можуть підлягати такі РН, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Визнання РН, отриманих у неформальній освіті, дозволяється для ОК, викладання яких за навчальним планом ОПП починається з другого семестру і відбувається в семестрі, що передує початку вивчення освітнього компонента, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання. Загальний обсяг ОК освітньої програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної ОП. Відповідно до процедури, здобувач подає заяву на ім'я завідувача кафедри та відповідні документи (сертифікат, свідоцтво тощо), далі завідувач кафедри формує предметну комісію, що проводить аналіз відповідності наданих документів програмі (силабусу) освітнього компонента, проводить співбесіду зі здобувачем та ухвалює рішення щодо перезарахування чи незарахування кредитів з певного ОК або призначення виду підсумкового оцінювання. На сайті кафедри на веб сторінці «Досягнення здобувачів» (<https://cutt.ly/GwR8j2F5>), за посиланням на гугл-диск (<https://cutt.ly/BwR8jKSG>), наданому у ВС, представлено сертифікати про навчання на онлайн-курсах, за фаховими програмами, про участь у конференціях, які були зараховані як окремі теми ОК «Система раннього втручання», «Проектно-технологічна практика», «Переддипломна (дослідницька) практика», «Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті» та ін. У «Положенні про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті» зазначено, що у разі перезарахування лише окремого змістовного модуля/модулів освітнього компоненту студент звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал, і це обов'язково враховується викладачем під час вивчення здобувачем компоненту, а також виставлення підсумкової оцінки з освітнього компонента. Під час відеозустрічі зі студентами прикладів перезарахування ОК чи окремих модулів ОК не наведено. Натомість з'ясовано, що здобувачі отримують додаткові бали за результати інформальної освіти, наприклад: Друшляк Марині додано додаткові бали за проходження онлайн-курсу «Раннє втручання» на освітній платформі EdEra під час вивчення вибіркового ОК «Раннє втручання».

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони та позитивні практики відсутні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1. Змістове наповнення програми фахового вступного випробування не забезпечує у повному обсязі визначення у вступників на основі ступеня бакалавра чи магістра, здобутих за іншою спеціальністю, рівня вхідних узагальнених компетентностей та результатів навчання, представлених у Стандарті вищої освіти зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Рекомендовано: доповнити програму фахового вступного випробування змістом, який уможливить визначення у вступників на основі ступеня бакалавра чи магістра, здобутих за іншою спеціальністю, рівня узагальнених компетентностей і результатів навчання, що визначені Стандартом вищої освіти зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, та рівня культури мовлення (у тому числі правильної звуковимови) у вступників на цю ОПП (термін виконання – 2 семестр 2023-2024 н.р.). 2. Відсутність практики залучення здобувачів до програм міжнародного обміну, досвіду визнання результатів, здобутих під час академічної мобільності. Рекомендовано: посилити діяльність кафедри щодо забезпечення академічної мобільності здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОПП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за критерієм 3 з недоліками, що не є суттєвими. Вимоги підкритеріїв 3.1, 3.3, 3.4 виконано повністю. Вимоги підкритерію 3.2 виконано частково, оскільки зміст вступного випробування, визначення якого перебуває у сфері компетенції ЗВО, не у повному обсязі відповідає рівневі вхідних компетентностей та РН, що визначені Стандартом вищої освіти зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» для бакалаврського рівня вищої освіти для вступників на другий (магістерський) рівень вищої освіти на основі ступенів бакалавра, магістра, здобутих за іншою спеціальністю. При оцінюванні вирішальним стала наявність в Академії чітких та зрозумілих правил прийому на освітню програму, правил визнання РН, отриманих в інших ЗВО під час академічної мобільності та здобуття неформальної освіти. Однак відсутня практика визнання РН, отриманих під час академічної мобільності, під час здобуття неформальної освіти не здійснює суттєвого впливу на організацію та якість освітнього процесу за ОПП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання на ОПП «Спеціальна освіта. Логопедія» регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу у КЗ ХГПА та її структурних підрозділах» (<http://surl.li/iqhn>) та «Положенням про дистанційне навчання у КЗ ХГПА» (<http://surl.li/ircd>), що є у відкритому доступі на офіційному сайті академії (<http://surl.li/vbgs>). Під час зустрічей з академічним персоналом з'ясувалось, що на лекціях та практичних заняттях віддається перевага проблемно-пошуковим, активним та інтерактивним методам. Часто використовується партнерська взаємодія, що сприяє формуванню навичок критичного й аналітичного мислення, активної пізнавальної діяльності, педагогічної творчості. Методи навчання відповідають положенням дидактики вищої школи, враховують особливості ОПП «Спеціальна освіта. Логопедія», зміст ОК. Гарант ОПП 2023 р. Н. Савінова, доц. О. Тельна під час відеозустрічі зазначили ефективні методи, які використовуються ними в освітньому процесі: відеолекція, інтерактивна лекція, метод «перевернутого навчання», метод проблемного навчання, «мозковий штурм». Відповідно до п. 2.8. Гарантування академічної свободи «Стратегії розвитку КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради на 2020-2025 роки» (<http://surl.li/abrnх>) ЗВО забезпечує можливість самостійного обрання науково-педагогічними працівниками методів навчання та викладання. Це підтверджено викладачами під час зустрічі. Результати опитування у 2 сем. 2022-2023 н.р. НПП кафедри показали, що для них є актуальними питання щодо свободи у виборі видів і форм фахового зростання, можливості втілювати академічну свободу та залучатися до розроблення, перегляду освітніх, освітньо-наукових програм, втілювати академічну свободу в освітнє середовище (<http://surl.li/mvxxk>). Аналітична довідка щодо задоволеності здобувачами освіти якістю освітньої діяльності та ОПП за другий семестр 2022/2023 н.р. підтверджує врахування викладачами інтересів студентів при виборі методів та форм навчання на 86%. 58 % опитаних відповіли, що викладачі враховують при виборі форм і методів навчання їх інтереси та потреби, 42 % респондентів - «частково» (<http://surl.li/mvxxs>). 100 % опитаних зазначили, що їм пропонують можливість вибору освітніх компонентів. Це свідчить, що принципи академічної свободи та студентоцентрований підхід у межах ОПП реалізуються через вільний вибір дисциплін, що відповідає «Положенню про освітні компоненти вільного вибору здобувачів вищої освіти» (<http://surl.li/irvf>), тем магістерських робіт, що підтверджувалося здобувачами при відеозустрічі.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в іншій подібній спосіб).

На сайті кафедри спеціальної педагогіки і психології та інклюзивної освіти зазначено, що, враховуючи особливості організації освітнього процесу у 2023-2024 н.р., отримання навчальних матеріалів та спілкування між учасниками дистанційного навчання забезпечується через передачу відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі. У синхронному режимі навчання відбувається на платформах Googleclassroom, Naurok, Skype, Zoom тощо за вибором викладачів та з урахуванням можливостей здобувачів освіти (<http://surl.li/mvxug>). «Положення про розклад навчальних занять» (<http://surl.li/mvxyt>), «Положення про дистанційне навчання» (<http://surl.li/ircd>), «Положення про навчально-методичний комплекс освітніх компонент» (<http://surl.li/soxm>) регулюють організацію та зміст освітнього процесу. У відкритому доступі (<http://surl.li/ckqcr>) розміщені відомості про ОПП 2023 р., силабуси ОК (<http://surl.li/mvxzg>), графік консультацій (<http://surl.li/jxcbs>), інформація про: всі види практик (<http://surl.li/lipvt>), науково-методичну роботу кафедри (<http://surl.li/ckqhy>), міжнародну діяльність (<http://surl.li/mblhu>), актуальні новини кафедри висвітлюються на офіційному сайті (<http://surl.li/lanur>), сторінці Facebook (<http://surl.li/mvybc>) та у Telegram-каналі (https://t.me/Special_Teacher2022). Асинхронний режим розрахований на здобувачів освіти, які з певних причин не можуть доєднатися до заняття у режимі реального часу. Такий вид навчання передбачає виконання здобувачами освіти завдання у зручній для них час. Виконувати завдання можливо на одній з платформ (Googleclassroom, Naurok та ін. за вибором викладача). Здобувачі мають можливість користуватися матеріалами бібліотеки ХГПА (<https://biblhgra.jimdofree.com/>). У п. 5.2.3. Модернізація змісту освітнього процесу «Стратегії розвитку КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна Академія» Харківської обласної ради до 2025 року» зазначається, що відбувається продовження роботи з наповнення системи електронного забезпечення Moodle, що може посилить зв'язок зі здобувачем та полегшити інформування. Проте, освітній процес через особисту інформаційну освітню систему не відбувається. Під час зустрічі з менеджментом Академії з'ясовано, що впровадження освітньої платформи Moodle досі лише планується. Обов'язковим структурним компонентом силабусу ОК є критерії оцінювання, що визначаються «Положенням щодо розробки силабусу ОК» (<http://surl.li/koxky>). Викладачі ОПП та здобувачі під час зустрічі повідомили, що надання інформації про порядок та критерії оцінювання у межах ОК відбувається на першій парі під час ознайомлення з курсом або при самостійному опрацюванні навчально-методичних матеріалів, що розміщені на платформі Googleclassroom. За твердженнями здобувачів, для роз'яснення та отримання інформації можна звернутися особисто до викладача. Аналіз силабусів ОК показав, що достатньо розмиті якісні показники критеріїв оцінювання, що утруднює розуміння системи та об'єктивності оцінювання

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час відеозустрічей із академічним персоналом окреслено, що на обов'язкових дисциплінах використовують дослідницькі завдання, які забезпечують можливість здобувачам брати участь у пошуково-дослідницькій роботі, творчих та наукових проєктах тощо. Так, О. Тельна зазначає, що використовує в дисципліні «Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті» завдання зі створення індивідуальних програм для дітей, метод біографії, що виступає підґрунтям для організації та здійснення дослідницької роботи. Т. Калініна використовує проблемні ситуації, де треба визначити мовленнєве порушення та описати освітній маршрут для особи з особливими освітніми потребами. Робота над магістерським дослідженням, що регламентується «Положенням про випускову кваліфікаційну роботу» (<http://surl.li/irdg>), «Положенням про організацію освітнього процесу у КЗ ХГПА та її структурних підрозділах» (<http://surl.li/iqhn>) підкріплюється участю магістрантів у конференціях, круглих столах, воркшопах (<http://surl.li/ckjop>). Під час огляду матеріально-технічної бази ХГПА, зустрічей з'ясовано, що при кафедрі функціонують: Лабораторія диференціальної логодіагностики та диференційованої логокорекції під керівництвом Н. Савінової (<http://surl.li/kuxbu>), Навчально-практична лабораторія спеціального та інклюзивного навчання, керівник Н. Івашура (<http://surl.li/mlked>). Їх використовують у дистанційному форматі для проведення теоретичних і експериментальних досліджень, науково-дослідної роботи, виконання різних видів завдань. Магістранти мають змогу у 2023 році проходити безвідривну практику на базі Миколаївського ІРЦ № 3 один раз на тиждень (<http://surl.li/lanur>). Це було окреслено роботодавцями, викладачами та студентами. Під час резервної відеозустрічі з'ясовано, що здобувачі протягом першого року навчання пишуть теоретичний розділ та здійснюють констатувальне дослідження, проте завдання науково-дослідної практики (літньої), яка відбувається наприкінці першого року навчання, передбачають лише розроблення методологічного апарату дослідження та вивчення літературних джерел, що будуть використані як теоретична база дослідження.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у КЗ ХГПА та її структурних підрозділах» (<http://surl.li/iqhn>) локальний моніторинг ОПП проводить гарант не рідше одного разу на рік, звітуючись на Вченій раді академії. На зустрічі з академічним персоналом та гарантом ОПП зазначено, що зміст силабусів переглядається та оновлюється регулярно, спираючись на вивчення результатів поточного і підсумкового контролю, моніторингу якості освітнього процесу, дослідження задоволеності здобувачів вищої освіти, рекомендації стейкхолдерів, зміни у нормативно-правових актах спеціальної та інклюзивної освіти тощо, що підтверджено протоколами засідань кафедри (відповідь в акред. каб. від 27 жовтня 2023 р. о 15:09:28). На зміст ОК, їх оновлення впливає участь

викладачів у науково-практичних, методичних та навчальних заходах. Так, було наведено приклад ОК «Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті», зміст якого оновлено з урахуванням сучасних тенденцій та вимог до оформлення результатів наукових досліджень у вітчизняних та світових виданнях, що включені до різноманітних наукометричних баз. Доц. Т. Калініна доповнила зміст ОК «Методика психолого-педагогічного консультування для осіб із ТПМ в умовах спеціальної освіти та інклюзивного навчання» практичними кейсами з власного досвіду роботи на посаді фахівця-консультанта комунального закладу «Харківський дитячий будинок «Родина» Харківської міської ради», що дозволяє проілюструвати теоретичний матеріал прикладами вирішення нестандартних педагогічних ситуацій.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інформацію про можливості участі здобувачів та викладачів у міжнародних програмах обміну, наукових проектах та стажуваннях можна знайти на сайті Академії у відділі Міжнародних зв'язків та академічної мобільності (<https://sites.google.com/view/internationaldepartmentnew>). Цей відділ було створено для координування міжнародної діяльності академії із зарубіжними установами (<http://surl.li/wlma>), академічної мобільності (<http://surl.li/wlma>), обміну досвідом, участі у міжнародних проектах, конкурсах, заходах (<http://surl.li/mvydf>), програмах тощо. Діяльність відділу спрямована й на здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/mvydl>). Під час зустрічей з'ясовано, що певний рівень інтернаціоналізації навчання підтверджується наступним: залученням викладачів та здобувачів групи 511СОЛ до Шведсько-українського контактного семінару – цифрової конференції з освіти та досліджень (<http://surl.li/lanur>); лекціями та партнерством з соціальним експертом, організатором навчальних курсів В. Ізбаш «Erasmus та Досвід інклюзивних проєктів» (<http://surl.li/mblhu>); участю у міжнародних науково-практичних заходах та конференціях, стажуваннях викладачів ОПП, про що засвідчують численні сертифікати (<http://surl.li/mblhu>). Доц. О. Тельна є членом міжнародної асоціації спеціальних педагогів. НПП ОПП мають наукові статті, включені до міжнародних наукометричних баз, та стажування за кордоном: Н. Савінова (Польща 2022), А. Пехарева (Польща 2021) тощо. Здобувачі та НПП ОПП мають доступ до міжнародних інформаційних ресурсів (Web of Science, Scopus), до платформи ScienceDirect (<https://biblhgpa.jimdofree.com/>). Однак, за результатами зустрічей з'ясовано, що здобувачі ОПП в закордонних стажуваннях або програмах міжнародної мобільності участі поки що не беруть.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивними практиками під час реалізації ОПП є функціонування двох лабораторій на кафедрі: Лабораторії диференціальної логодіагностики та диференційованої логокорекції і Навчально-практичної лабораторії спеціального та інклюзивного навчання, що дає змогу впроваджувати інноваційні підходи до навчання та сприяє розвитку науково-дослідницької діяльності студентів на рівні магістра.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Відсутнє власне електронне освітнє середовище на платформі для навчання Moodle, що знижує можливості науково-педагогічних працівників Академії використовувати інноваційні інформаційно-комунікаційні технології в умовах дистанційного формату навчання. Рекомендовано: менеджменту Академії відповідно до Стратегії розвитку Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради на 2020-2025 роки запровадити електронну освітню систему Moodle для підвищення якості дистанційного навчання студентів, забезпечивши підтримку викладачів для оптимального використання цієї освітньої системи. 2. Відсутні практики академічної мобільності здобувачів ОПП. Рекомендовано: НПП кафедри, відділу міжнародних зв'язків та академічної мобільності активно шукати та встановлювати партнерські відносини з іншими закладами вищої освіти, які підтримують академічну мобільність здобувачів; НПП надавати допомогу здобувачам ОПП у процедурі подання заявок на участь в академічній мобільності, міжнародних освітніх програмах, проектах тощо.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Навчання і викладання за освітньою програмою за критерієм 4 відповідає рівню В з недовіками, що не є суттєвими. Вимоги підкритеріїв 4.1, 4.3, 4.4 виконані повністю. Підкритерії 4.2, 4.5 – мають незначні недоліки. Критерій 4 відповідає рівню В, оскільки форми і методи викладання сприяють досягненню заявлених в ОПП цілей та РН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Підкритерії 4.1, 4.3, 4.4 цілком відповідають вимогам, підкритерії 4.2, 4.5 – частково (відсутність практики академічної мобільності здобувачів ОПП), проте окреслений недолік може бути виправлений в стислі строки. При оцінюванні вирішальними чинниками стали функціонування двох лабораторій при кафедрі та міжнародна діяльність НПП ОПП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

«Положення про організацію освітнього процесу у КЗ ХГПА та її структурних підрозділах» (<http://surl.li/iqhn>) регламентує форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти. Система оцінювання знань здобувачів освіти з кожного освітнього компонента включає поточний та підсумковий контроль знань, оцінювання результатів практик і державну атестацію за певним освітнім ступенем. Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену, диференційованого заліку або заліку з конкретного освітнього компонента в обсязі навчального матеріалу, і в терміни, встановлені навчальним планом. Результати складання екзаменів і диференційованих заліків оцінюються за 100-бальною шкалою оцінювання ECTS (90-100 – «А»), (82-89 – «В»; 74-81 – «С»), (64-73 – «D»; 60-63 – «E»), (35-59 – «FX»; 1-34 – «F»). Заліки оцінюються за двобальною системою («зараховано», «незараховано»). Поточний контроль може проводитись у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, під час виступів здобувачів освіти при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі тестування. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань та умінь визначаються відповідним силабусом освітнього компонента. Результати поточного контролю (поточна успішність) з освітнього компонента є основною інформацією при проведенні заліку чи диференційованого заліку, можуть враховуватися викладачем при проведенні екзамену з цього освітнього компонента, а також служать критерієм допуску до підсумкового модульного контролю. Зустрічі з академічним персоналом та здобувачами, аналіз силабусів ОК підтвердили, що критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими, оприлюднюються заздалегідь. Так, А. Пехарева деталізувала, що загалом за заняття, самостійну роботу та індивідуальні завдання можна набрати 100 балів, які помножуються на коефіцієнт 0,6 та виходить мах 60. За екзамен чи диференційований залік можна набрати 100 балів, які помножуються на коефіцієнт 0,4, отримуючи мах 40 балів. Такий самий алгоритм оцінювання розповіли при відеозустрічі й здобувачі. Також було окреслено, що кафедрою розроблено збірник діагностичних тестових завдань, до якого є доступ у кожного магістранта, для перевірки свого рівня знань. Відповідно до п. 3.8. «Положення про дистанційне навчання у КЗ ХГПА» (<http://surl.li/ired>) усі контрольні заходи в Академії організуються дистанційно або очно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку, за умови забезпечення аутентифікації здобувача вищої освіти. Дистанційне навчання можливе із використанням інформаційно-комунікаційних технологій та месенджерів, зокрема: Google Classroom, Facebook, Skype, Viber, Telegram, Zoom тощо. Застосування таких навчальних платформ підтвердили здобувачі під час зустрічі та під час огляду матеріально-технічної бази, що використовується під час реалізації ОПП.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз ОПП «Спеціальна освіта. Логопедія» 2022 р. (відповідь в акред. каб. на запит ЕГ від 25 жовтня 2023 р. о 20:37:00) та 2023 року, навчальних планів усіх форм показав, що підсумкова атестація здійснюється у вигляді захисту магістерських робіт, відповідаючи вимогам Стандарту вищої освіти України за другим (магістерським) рівнем, ступенем магістра, з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта. «Положенням про випускову кваліфікаційну роботу» (<http://surl.li/irdg>), «Положенням про організацію освітнього процесу у КЗ ХГПА та її структурних підрозділах» (<http://surl.li/iqhn>) визначаються загальні вимоги щодо підготовки магістерської роботи, написання, а також порядку її оформлення і перевірки. Методичні рекомендації по виконанню та захисту випускних кваліфікаційних робіт зі спеціальності 016 Спеціальна освіта (для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня вищої освіти) (<http://surl.li/ckqec>) конкретизують вимоги до написання, захисту та оцінювання дослідження здобувачів. На сайті кафедри спеціальної педагогіки і психології та інклюзивної освіти (<http://surl.li/ckqec>) дається орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт. Аналіз тем магістерських робіт показав, що теми відповідають теоретичному змісту спеціалізації 016.01 Логопедія.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження

результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів визначається «Положенням про організацію освітнього процесу у КЗ ХГПА та її структурних підрозділах» (<http://surl.li/iqhn>), Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної (атестаційної) комісії у КЗ ХГПА» (<http://surl.li/acclg>), які є у відкритому доступі на сайті ХГПА (<http://www.hgpa.kharkov.com/>). У документах детально описана організація контролю, роз'яснено види контрольних заходів, визначені критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Під час зустрічі з академічним персоналом з'ясовано, що для забезпечення об'єктивності та неупередженості екзаменаторів викладачі орієнтуються на означені вище положення, деталізують якісні та кількісні показники оцінювання та залучають не одного викладача до контролю. А. Пехарева відмітила, що деканат обов'язково додатково перевіряє відомості задля збереження об'єктивності оцінювання. У «Положенні про організацію освітнього процесу у КЗ ХГПА та її структурних підрозділах» (<http://surl.li/iqhn>) зазначається, що введена система комплексного оцінювання знань забезпечує об'єктивність оцінки, відтак, виконує функції контролю і мотивації здобувачів освіти у навчальній роботі та досягненні ними більш якісного рівня знань. У «Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти ХГПА» (<http://surl.li/irds>) окреслено порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів. У разі незгоди з отриманим результатом підсумкового контролю здобувач подає до деканату факультету апеляційну заяву, яка реєструється секретарем апеляційної комісії. Розгляд апеляційної заяви проводиться не пізніше наступного робочого дня, здобувач має право, за бажанням, бути присутнім під час засідання апеляційної комісії. Також здобувачеві освіти надається право повторно пройти контрольні випробування, додаткове опитування членами апеляційної комісії заборонено. Розгляд апеляційної справи й результати заносяться у протокол, результати визначаються після обговорення більшістю голосів. На зустрічі здобувачі окреслили можливість звернення до деканату, проте чітко описати процедуру не змогли. Представники студентського самоврядування зазначили, що конфліктних ситуацій стосовно контрольних заходів та оцінювання на даній ОПП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Питання академічної доброчесності (АД) регулюється «Положенням про Комісію з питань етики та академічної доброчесності» (<http://surl.li/irdy>), «Положенням про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських та інших робіт на наявність плагіату» (<http://surl.li/irdw>), «Кодексом академічної доброчесності» (<http://surl.li/kolgy>). Академія популяризує АД шляхом створення належної інформаційної політики, що доведено проведенням анкетування з питань доброчесності (<http://surl.li/mvvgj>) і підтверджено на зустрічі з представниками студентського самоврядування. Аналіз анкетування показує 100 % перевірку здобувачами магістерських робіт на плагіат. Аналіз нормативної документації, результати зустрічей з допоміжними підрозділами, викладачами та здобувачами підтвердили наявність в Академії процедури перевірки робіт на плагіат. Перевірка на наявність плагіату магістерських робіт здійснюється за 14 днів до попереднього захисту. Науковий керівник завантажує електронний варіант до системи здійснення перевірки роботи на наявність плагіату за допомогою онлайн-сервісів пошуку плагіату. Після перевірки магістерської роботи студента на плагіат завідувач випускової кафедри видає у триденний термін довідку про результати перевірки. Довідка додається до магістерської роботи та є обов'язковим документом для допущення до захисту. Під час зустрічей завідувач бібліотеки С. Самойлова окреслила, що для виявлення академічного плагіату використовуються програми: StrikePlagiarism та Unichek (<http://surl.li/afrxj>). У проректора з наукової роботи, завідувача бібліотеки, викладачів було з'ясовано, що кваліфікаційні роботи обов'язково перевіряються на текстовий збіг за допомогою антиплагіатних програм. Завідувачка кафедри та здобувачі зазначили, що Академією (<http://surl.li/mvvgv>), кафедрою проводяться заходи з популяризації академічної доброчесності (<http://surl.li/mvvgz>). Так, відбулося обговорення зі здобувачами магістерського рівня вищої освіти теми «Академічна доброчесність і плагіат у наукових дослідженнях» разом із Тельною О. А., доцентом кафедри спеціальної педагогіки і психології та інклюзивної освіти у вересні 2023 р. (<http://surl.li/mvvgz>). На сайті представлені сертифікати викладачів про Міжнародне підвищення кваліфікації на тему: «Академічна доброчесність при підготовці магістрів та здобувачів доктора філософії в країнах Європейського союзу та України». На зустрічах зі здобувачами ЕГ переконалася, що вони розуміють поняття та політику АД, наслідки її порушення. Проте, у проведеному анкетуванні не передбачено запитання щодо обізнаності здобувачів у правильності звертання у разі виявлення порушення правил академічної доброчесності (<http://surl.li/mvvgj>). Здобувачі не можуть чітко окреслити процедуру перевірки магістерських робіт на плагіат, не орієнтуються у строках її проведення та передзахисту кваліфікаційної роботи.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Відсутні сильні сторони та позитивні практики.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1. Відсутність у силабусах чітко прописаних якісних критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Рекомендовано: НПП удосконалити систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів за рахунок введення якісних критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів задля забезпечення об'єктивності оцінювання (термін виконання – до початку 2024-2025 н.р.). 2. Слабка обізнаність здобувачів з порядком оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів. Рекомендовано: підрозділу із забезпечення якості освіти перевірити ознайомлення здобувачів ОПП з порядком оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів і провести роботу щодо ознайомлення з алгоритмом дій у разі виникнення такої проблемної ситуації (до початку 2024-2025 н.р.). 3. Серед здобувачів спостерігається недостатнє розуміння послідовності та строків підготовки магістерських робіт до проведення захисту. Рекомендовано: завідувачу кафедри розробити графік підготовки магістерських робіт до захисту, заздалегідь знайомити здобувачів вищої освіти з процедурою перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат, чіткою послідовністю та відповідальними (технічний супровід, звіт, формування протоколу аналізу звіту тощо).

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність за цією ОПП відповідають рівню В з недоліками, що не є суттєвими. Вимоги підкритеріїв 5.1, 5.2 виконані повністю. Підкритерії 5.3, 5.4 – мають незначні недоліки. Форми контролю, критерії оцінювання та процес атестації здобувачів вищої освіти визначені у відповідності до вимог академічних стандартів, що забезпечує їхню об'єктивність та справедливість. Підкритерії 5.1, 5.2 цілком відповідають вимогам, встановленим цим критерієм. Окреслені слабкі сторони підкритеріїв 5.3 та 5.4 вплинули при оцінюванні рівня відповідності за цим критерієм. Проте вони не критичні та можуть бути виправлені до кінця навчального семестру.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз відомостей самооцінювання, а саме Таблиці 2. Зведена інформація про викладачів, інформація на сайті кафедри спеціальної педагогіки і психології та інклюзивної освіти (<http://surl.li/mvyhxx>), результатів зустрічей з академічним персоналом, менеджментом освіти Академії підтверджує виконання НПП підпунктів п. 38 Ліцензійних умов «Досягнення у професійній діяльності». Встановлено, що всі викладачі на ОПП мають наукові ступені, вчені звання, достатню кількість наукових праць, стажувань та участь у заходах з підвищення кваліфікації. Були враховані рекомендації ЕГ з акредитаційної експертизи ОПП «Спеціальна освіта» зі спеціалізації 016.02 Олігофренопедагогіка другого (магістерського) рівня вищої освіти у 2022 році з підвищення публікаційної активності НПП у наукометричних базах, що підтверджується аналізом Таблиці 2. Здобувачі, роботодавці, учасники відкритої зустрічі (Ірина Спіріна, директор ІРЦ № 3 Миколаївської міської ради) відзначають високий рівень професіоналізму НПП ОПП. Менеджмент Академії зазначив, що відповідно до щорічного оцінювання наукових та професійних здобутків НПП Академії, викладачі кафедри у рейтингу за 2022-2023 н.р. увійшли у першу сотню, а гарант ОПП посіла 14 місце (<https://cutt.ly/GwTQfGpN>). Отже, кваліфікація викладачів ОПП «Спеціальна освіта. Логопедія» уможливорює досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

«Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та керівників структурних підрозділів» (<http://surl.li/lqblk>) визначає організаційно-правові засади проведення конкурсу з метою формування складу НПП, які за своїми професійними та особистісними якостями найбільше відповідають професійно-кваліфікаційним вимогам, та укладання з ними трудових договорів. Відповідно до п. 2.2. Порядку проведення конкурсного відбору посади науково-педагогічних працівників можуть займати особи, які вільно володіють державною мовою, що підтвердив на зустрічі проректор з наукової роботи І. Степанець та начальник відділу кадрів С. Кобзева. У п. 2.5. зазначається, що у вимогах до претендентів на відповідні посади НПП

та під час проведення конкурсного відбору враховуються показники їх рейтингу та підвищення кваліфікації. Про це детально розповіла на відеозустрічі С. Кобзева, зокрема, зазначила, що при доборі викладачів на ОПП враховується моніторинг якісного забезпечення викладання, пункти ліцензійних умов, базова освіта, науковий ступінь за відповідною науковою спеціальністю, підвищення кваліфікації. Процедура конкурсу є прозорою та відповідає чинному законодавству, оголошення про проведення конкурсу публікується на офіційному веб-сайті Академії (<http://surl.li/lqblk>).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На сайті ХГПА (<http://surl.li/awxgc>) розміщено перелік баз практик, куди можуть розподілятися здобувачі для проходження навчальних та виробничих практик. У відкритому доступі на сайті кафедри спеціальної педагогіки і психології та інклюзивної освіти розміщені договори про співпрацю з закладами освіти, науковими установами, серед яких наявні договори з установами для проходження практики (<http://surl.li/mvyiq>). У 2022 році через повномасштабне вторгнення російських військ на територію України, здобувачі мінімально взаємодіяли з керівниками від баз практики (під час відеозустрічі роботодавці зазначили, що освітній процес навесні 2022 р. у закладах Харкова не відбувся і був відновлений лише у вересні 2023 р.), комунікація відбувалась, переважно, з керівниками практики від Академії у процесі виконання ними завдань, які були адаптовані до умов, у яких перебували здобувачі. Це було з'ясовано під час відеозустрічі з О. Льченко (першим гарантом ОПП), А. Яцинік (членом проектної групи). Проте, роботодавці зазначили, що давали пропозиції до завдань практики, а саме: І. Вишнева (директор ІРЦ № 1 м. Харкова) відзначала важливість завдань для обстеження осіб після 16 років, С. Білогурова (директор ЗДО № 353 м. Харкова) пропонувала ввести завдання з цифровізації логопедичних занять, створення презентацій (витяг з протоколу № 12 від 12 травня 2023 р., відповідь від 27 жовтня 2023 р. о 15:09:28). Н. Савінова (гарант ОП 2023 р.) розповіла під час зустрічі, що на базі Миколаївського ІРЦ № 3 проходить безвідривна практика у здобувачів 1 раз на тиждень (<http://surl.li/lanur>), де студенти мають змогу зустрітися з представниками ІРЦ та отримати фахову інформацію з різних питань логопедичного супроводу дітей з ООП. Це було окреслено роботодавцями, викладачами та студентами. Однак, під час зустрічей та вивчення самоаналізу, з'ясовано, що до проведення гостьових лекцій у межах вивчення окремих навчальних дисциплін, роботодавці не залучаються. Співпраця з роботодавцями підтверджується врахуванням їхніх пропозицій під час оновлення ОПП у 2023 р. Так, І. Вишнева (директор ІРЦ м. Харкова) запропонувала ввести до ОПП дисципліни, які б забезпечували здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів – введено ОК «Психолого-педагогічне консультування в спеціальній та інклюзивній освіті», що підтверджено під час зустрічі (витяг з протоколу № 12 від 12 травня 2023 р., відповідь від 27 жовтня 2023 р. о 15:09:28). У процесі зустрічей з'ясовано, що роботодавці запрошені до участі у підсумковій атестації магістрів.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Результати аналізу відомостей самооцінювання та зустрічі засвідчили про залучення до проведення гостьових лекцій професіоналів-практиків, експертів галузі: гостьова лекція «Орофациальні дисфункції у дітей з ТПМ» від Н. Бабич (к. п. н., доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, 2022 р.); гостьова лекція логопеда ІРЦ № 3 м. Миколаєва Г. Іваскевич «Діагностика і корекція порушень писемного мовлення у школярів» (2023 р.). З новин сайту кафедри (<http://surl.li/lanur>) видно, що проводиться чисельна кількість різних майстер-класів практиками для студентів: з проблем діагностики порушень мовлення (І. Корнієнко, директор ІРЦ, Д. Прасол, психолог, к. псих. н. 2023 р.); «STEAM як "золотий ключ" до дверей майбутнього в освіті дітей з ООП» (С. Зайцева, директор КЗ ІРЦ Полтавської міської ради) (2023 р.); «Логопедичне кризове втручання» (Е. Попова, директор НРЦ «Соняшник» м. Полтава (2023 р.), «Можливості неформальної освіти для фахівців інклюзивної освіти. Від обміну досвідом до використання ІІІ» (Л. Цукор, головна редакторка освітнього проекту «На урок», 11 жовтня 2023 р.) (<https://cutt.ly/1wTQbUop>) .

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У вкладці «Інфоресурси» на сайті в розділі Відділу міжнародних зв'язків та академічної мобільності надається актуальна інформація про міжнародні проекти, програми обміну досвідом із організаціями-партнерами, міжнародних стажувань для викладачів та здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/mvyjd>). З аналізу сайту кафедри, а саме вкладки «Склад кафедри», у розділі кожного викладача викладені сертифікати, що підтверджують проходження семінарів, курсів, стажувань (<http://surl.li/mvyhx>), це засвідчує постійне професійне вдосконалення НПП. Такі форми професійного розвитку окреслені «Програмою сприяння професійному розвитку науково-педагогічних і педагогічних працівників на 2019-2024 р.р.» (http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normativni/programa_rozvytku.pdf) та «Положенням про організацію та визнання результатів підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників» (<http://surl.li/srcg>). Викладачі ОПП підвищують кваліфікацію за профілем діяльності кожні 5 років у ЗВО України: О. Проскурняк, О. Тельна, Т. Калініна, А. Пехарєва (Донбаський державний педагогічний університет). Активно залучаються й до міжнародних

стажувань, наприклад, О. Потамошнєва, А. Яцинік (Дубаї – Нью-Йорк – Рим – Єрусалим – Бельгія), О. Потамошнєва (Туреччина, 2021). Задля мотивації, підвищення якості та результативності викладацької діяльності НПП в Академії створена прозора структурована система рейтингування науково-педагогічних кадрів відповідно до «Положення про визначення рейтингу діяльності науково-педагогічних і педагогічних працівників та кафедр (циклових комісій) за результатами навчально-методичної, наукової, організаційної та виховної робіт» (<http://surl.li/srnp>). Так, під час зустрічей з менеджментом освіти ЗВО, адміністративним персоналом зазначено, що Н. Савінова (гарант ОПП 2023 р.) посіла 14 місце у 2022-2023 н.р. з 350 викладачів Академії; О. Тельна – 34 місце, А. Пехарева – 61 місце, О. Проскурняк – 64. Однак, під час зустрічей та вивчення сайту академії встановлено, що власна система підвищення кваліфікації відсутня.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Під час зустрічі з менеджментом ЗВО з'ясовано, що викладачі ОПП за статті у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus, WoS, монографії, участь у конкурсах тощо заохочуються різними видами нагород (від грамот до матеріального заохочення). Відповідно до п. 6 «Положення про визначення рейтингу діяльності науково-педагогічних і педагогічних працівників та кафедр (циклових комісій) за результатами навчально-методичної, наукової, організаційної та виховної робіт» (<http://surl.li/srnp>) НПП нагороджуються премією. Наприклад, за досягнення у науковій, педагогічній та громадській роботі, сумлінну працю А. Яцинік та Т. Калініна нагороджені Грамотою КЗ ХГПА, 2023; за сумлінну працю, вагомий внесок у розвиток української науки, плідну науково-педагогічну діяльність А. Пехарева – Подякою голови Харківської обласної ради, 2023; за сумлінну працю, вагомий внесок у розвиток української науки Т. Калініна, А. Яцинік – Подякою голови Харківської міської ради, 2023.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Чітка система рейтингування науково-педагогічних працівників. Наявна система морального та матеріального (преміювання) заохочення викладачів до підвищення їхнього фахового рівня (публікацій, участі в грантовій та конкурсній діяльності тощо).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутність власної системи підвищення кваліфікації НПП Академії. Рекомендовано: менеджменту Академії розробити конкретну та деталізовану систему підвищення кваліфікації та стажування викладачів, яка має бути спрямована на розвиток у них різних видів компетентностей, необхідних для успішної професійної науково-педагогічної діяльності.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОПП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за критерієм 6 з недоліками, що не є суттєвими. Вимоги підкритеріїв 6.1, 6.2, 6.4, 6.6 виконано повністю. Підкритерії 6.3, 6.5 – частково відповідають вимогам (неактивне залучення роботодавців до освітньої діяльності за ОПП, відсутність власної системи підвищення кваліфікації НПП Академії), що деякою мірою знижує загальну оцінку критерію. При оцінюванні вирішальним стала відповідність підкритеріїв 6.1, 6.2, 6.4, 6.6 вимогам, що засвідчують відповідність академічної та/або професійної кваліфікації викладачів тим ОК, які вони забезпечують; наявність у більшості викладачів кафедри практичного досвіду роботи з дітьми з особливими освітніми потребами; наявність у ЗВО системи морального та матеріального заохочення викладачів до підвищення їхнього професійного рівня.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених

освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Інфраструктура Академії містить 2 навчальні корпуси, гуртожиток (<https://cutt.ly/iNpN2J1>), бібліотеку (<https://cutt.ly/GwRW2xJ8>). Аудиторії оснащені сучасним мультимедійним обладнанням, що дозволяє використовувати освітньо-інформаційні технології в освітньому процесі. ЗВО підключений до мережі інтернет, що знаходиться у безкоштовному доступі. Академія має свої власні фінансові ресурси (<https://cutt.ly/lNpMuAu>), які за потребою виділяються на закупівлю необхідного обладнання. У ЗВО відсутнє власне електронне освітнє середовище, тоді як у «Стратегії розвитку КЗ «ХГПА» ХОР до 2025 року» (нова редакція), затвердженій Вченою радою 30.08.2023р., протокол №1 (<https://cutt.ly/YwRhIvHN>) зазначено про «продовження роботи з наповнення системи електронного забезпечення Moodle, розширення спектру його застосування в освітньому процесі КЗ «ХГПА» ХОР (п. 5.2.3). Під час відеозустрічей з менеджментом, викладачами, здобувачами з'ясовано, що навчання в Академії відбувається у дистанційному форматі на платформах Zoom та Google Meet з використанням освітнього онлайн-інструменту Googl Classroom, у якому процес навчання систематизовано за ОК: навчальними дисциплінами та видами практики. Зміст навчальних дисциплін, представлений у Googl курсах, охоплює лекційний матеріал, завдання для семінарських та практичних занять, самостійної роботи, критерії оцінювання до кожного виду занять. До ОК також розроблено навчально-методичні комплекси (лекції, семінарські і практичні заняття, методичні рекомендації до виконання робіт, критерії оцінювання до кожного виду занять, перелік питань до семестрового контролю тощо), які розміщені на сайті бібліотеки (<https://cutt.ly/5wTQ88Cl>). Фонд бібліотеки налічує понад 175 тисяч примірників наукової, художньої, навчальної, методичної літератури, представленої достатньою кількістю періодичних фахових видань (понад 100 найменувань). В академії створено електронний репозиторій випускних кваліфікаційних робіт. На базі кафедри працюють дві лабораторії: спеціального та інклюзивного навчання (<https://cutt.ly/owRWNe99>), диференціальної логодіагностики та диференційованої логокорекції (<https://cutt.ly/EwRWVoV7>), наразі у дистанційному форматі, проте, з дозволу батьків та адміністрації, є можливість для проведення консультацій і занять у офлайн-форматі. Під час огляду матеріально-технічної бази А.С. Пехарева, завідувачка кафедри спеціальної педагогіки і психології та інклюзивної освіти, продемонструвала приміщення та оснащення лабораторії диференціальної логодіагностики та диференційованої логокорекції. Приміщення поділене на зони за різними напрямками роботи: проведення діагностики, постановки звуків, розвитку мовлення, дрібної моторики, зона сенсорного розвантаження тощо. Наявний комп'ютер зі спеціальними програмами для занять з дітьми, дидактичний матеріал для артикуляційної гімнастики На думку ЕГ, ЗВО має матеріально-технічне забезпечення, що є достатнім для досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Здобувачі освіти та викладачі мають можливість безкоштовно користуватися всіма інформаційними ресурсами бібліотеки, включаючи репозиторій, навчально-методичні комплекси, бібліотечні каталоги та інші (<https://cutt.ly/iwTWiuNB>). На даний момент навчання проходить у дистанційному форматі, проте здобувачі мають змогу користуватися послугами бібліотеки як офлайн, так і в онлайн-форматі. Завідувач бібліотеки, С.Б. Самойлова, зазначила, що на регулярній основі проводяться онлайн-зустрічі для студентів всіх спеціальностей з приводу використання фондів бібліотеки. Записи даних зустрічей можна знайти на сайті бібліотеки у спеціальній вкладці (<https://cutt.ly/iwREeatw>). Також для аспірантів та здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти проводяться бібліотечні коучінги з приводу академічної доброчесності, академічного письма (оформлення цитування та списків джерел у наукових та кваліфікаційних роботах), пошуку та добору літератури для написання наукової роботи (<https://cutt.ly/cwTWSieK>). У викладачів та студентів є доступ до наукометричних баз Web of Science, Scopus. Усі здобувачі освіти мають доступ до електронного репозитарію випускних кваліфікаційних, наукових робіт викладачів і здобувачів (<https://cutt.ly/awRSGPWf>). Заклад підтримує академічну доброчесність, надаючи здобувачам освіти можливість безкоштовно перевірити науковий текст чи кваліфікаційну роботу на плагіат за допомогою програм «Unicheck» та «StrikePlagiarism» (<https://cutt.ly/twTWdRoM>). Результати анкетування здобувачів засвідчили, що 100% опитаних респондентів високо оцінюють рівень доступності навчальної і наукової літератури бібліотеки й електронного репозитарію Академії (<https://cutt.ly/HwTWmovu>) та мають вільний доступ до інформаційних ресурсів з ОП: змісту ОП, силабусів ОК, графіків освітнього процесу, розкладу тощо (<https://cutt.ly/OwTWEOfy>). На базі кафедри спеціальної педагогіки і психології та інклюзивної освіти здобувачі освіти мають можливість брати участь у науковій діяльності, приєднавшись до студентського наукового товариства (<https://cutt.ly/swRDEiW3>) або гуртка «Корекційний педагог» (<https://cutt.ly/UwRDEV7R>). Вони також можуть брати участь у систематичних онлайн-заходах, які проводяться на базі лабораторій (<https://cutt.ly/JwTxP6jK>; <https://cutt.ly/WwTxAEdP>). Отже, аналіз сайту Академії, результати відеозустрічей з різними групами стейкхолдерів дали змогу встановити ЕГ, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОПП.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Безпека освітнього середовища в Академії забезпечується низкою нормативно-правових документів, які регулюють питання збереження життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. До них належать Статут (<https://cutt.ly/LwRDPONp>),

Колективний договір (<https://cutt.ly/qwRDA9zV>), Положення про створення безпечного освітнього середовища та попередження і протидії булінгу (цькуванню) в академії (<https://cutt.ly/VwRDSnPd>), а також спеціально розроблений Кодекс безпечного освітнього середовища (<https://cutt.ly/UwRDDhG9>). У ХГПА функціонує соціально-психологічна служба (<https://cutt.ly/SwRDZ6Yt>), що надає послуги консультацій як здобувачам, так і викладачам. Представник соціально-психологічної служби, А.С. Єна, зазначила, що комунікація зацікавлених осіб і членів служби відбувається через анкетування (cutt.ly/7Xlza8j) чи електронну пошту (spsghpa@gmail.com). Послуги надаються у дистанційному режимі за допомогою месенджерів Zoom, Telegram, Viber. На початку навчального року проводиться зустріч-ознайомлення у дистанційному форматі зі здобувачами про структуру, функції та послуги соціально-психологічної служби (<https://cutt.ly/4wRD162a>). На даний момент реалізується будівництво бомбосховища поблизу навчального корпусу, будівництво якого, за словами ректора та членів студентського самоврядування, повинно закінчитися у 2024 р.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Здобувачі ОПП, що акредитується, отримують освітню та інформаційну підтримку на сайті Академії (<https://cutt.ly/VwRD4159>), у тому числі на кафедральній сторінці (<https://cutt.ly/6wRD7WE0>). На цих сторінках оприлюднюються графіки навчального процесу, розклад дзвінків, розклад занять і онлайн-консультації викладачів. Також комунікація відбувається через месенджері Telegram (<https://cutt.ly/zwTxFPXw>), Instagram (<https://cutt.ly/dwTxGbpS>), групу у Facebook (<https://cutt.ly/zwTxGZjC>). Крім того, на сайті є підрозділ актуальних новин (<https://cutt.ly/KwRD4YrD>). Організаційна підтримка здобувачів здійснюється відповідно до Положення про проведення анкетування «Освітній процес очима здобувачів вищої освіти» (<https://cutt.ly/YwRFeyOw>). Соціально-психологічна служба відповідає за проведення соціологічних опитувань та щорічний моніторинг освітнього процесу, у тому числі шляхом проведення анкетування «Освітній процес очима здобувачів вищої освіти». Результати зустрічей зі здобувачами, студентським самоврядуванням засвідчили їхню задоволеність освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою здобувачів за представленою ОПП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Для забезпечення права на освіту особам з особливими освітніми потребами (ООП) розроблено та впроваджено положення: «Положення про організацію інклюзивної освіти осіб з особливими освітніми потребами» КЗ «ХГПА» ХОР (нова редакція), затверджене Вченою радою Академії 30.08.2023 р., протокол № 1 (<https://cutt.ly/GwTR7EYM>), Положення про порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (<https://cutt.ly/RwRFiPL7>). Зі слів Репко І.П., представника служби, яка відповідає за підтримку студентів з інвалідністю, у навчальних корпусах є спеціально обладнані гігієнічні кімнати, пандуси, кнопки виклику, маркування сходинок яскраво жовтими рельєфними обмежувачами з абразивного матеріалу, кабінети основних служб розташовані на першому поверсі, наявні таблички Брайля (<https://cutt.ly/qwRFzNH1>). Здобувачів освіти з особливими освітніми потребами на ОПП не має. Загалом, дистанційні зустрічі показали, що ЗВО має всі необхідні умови для підтримки права на освіту здобувачів з ООП.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика вирішення конфліктних ситуацій у КЗ «ХГПА» регламентується низкою нормативно-правових документів, зокрема Статутом (<https://cutt.ly/ONdPGhl>), Положенням про створення безпечного освітнього середовища та попередження і протидії булінгу (цькуванню) в академії (<https://cutt.ly/INdAtHJ>), Кодексом безпечного освітнього середовища (<https://cutt.ly/HNdAaba>), Інструкцією щодо врегулювання конфліктних ситуацій в освітньому процесі (<https://cutt.ly/cNdAki6>) та Положенням про функціонування в академії «Скриньки довіри», «Телефону довіри» (<https://cutt.ly/YNdAEd8>). Протягом онлайн-зустрічі із здобувачами було виявлено, що студенти орієнтуються у питаннях вирішення конфліктних ситуацій у разі їх виникнення. Також здобувачі ознайомлені з можливістю надіслати свої побажання, скарги через «Скриньку довіри» (<https://cutt.ly/twTxXBgf>) чи зателефонувати на «Телефон довіри». Під час заповнення анкети «Скриньки довіри» Google-форма потребує обов'язково заповнити рядок з електронною поштою, що не дає змогу надіслати листа повністю анонімно. У межах освітньої програми, що акредитується, не виявлено проблем, що пов'язані із конфліктними ситуаціями. В Академії функціонує Підрозділ із запобігання та виявлення корупції (<https://cutt.ly/2NdSH9n>), який висвітлює на сайті плани з питань запобігання та виявлення корупції. В межах ОПП, що акредитується, проблемних ситуацій не виявлено. Загалом, існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

У ЗВО функціонує окрема соціально-психологічна служба, що здійснює інформаційну, соціальну підтримку учасників освітнього процесу, у тому числі: регулярне планове здійснення анкетувань здобувачів. На базі бібліотеки регулярно проводяться бібліотечні коучинги з метою інформаційної підтримки здобувачів під час освітньої та наукової діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. Відсутність власного електронного освітнього середовища для забезпечення освітнього процесу в умовах дистанційного навчання. Рекомендовано: відповідно до «Стратегії розвитку КЗ «ХГПА» ХОР до 2025 року» (нова редакція) менеджменту ЗВО запровадити електронну освітню систему Moodle та розпочати роботу НПП «з наповнення системи електронного забезпечення Moodle, розширення спектру його застосування в освітньому процесі КЗ «ХГПА» ХОР (п. 5.2.3) як альтернативу Google Classroom. 2. Анкета у «Скриньці довіри» не є повністю анонімною, адже при надсиланні форми потребує адресу електронної пошти студента. Рекомендовано: соціально-психологічній службі зробити анкету у «Скриньці довіри» повністю анонімною, відмінивши налаштування автоматичного збору адрес електронних пошт респондентів (термін виконання – після оприлюднення звіту ЕГ).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОПП в цілому відповідає вимогам, але має деякі недоліки, які не є суттєвими, що відповідає критерію В. Вимоги підкритеріїв 7.2, 7.3, 7.4, 7.5 виконані у повному обсязі. ЗВО має достатнє навчально-методичне забезпечення освітньої програми та матеріально-технічну базу. Бібліотека має електронний репозитарій, регулярно проводить просвітницькі, культурні заходи. Соціально-психологічна служба забезпечує моніторинг, а також соціальну підтримку здобувачів. Для осіб з ООП створені належні умови для навчання. Є часткова невідповідність стосовно підкритеріїв 7.1, 7.6, а саме: відсутність власного електронного освітнього середовища для забезпечення освітнього процесу в умовах дистанційного навчання та не повна анонімність анкети у «Скриньці довіри».

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Документами, які регламентують процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП є: Положення про розроблення та оформлення ОПП КЗ «ХГПА» (<https://cutt.ly/qwTiMk2C>), Положення про організацію освітнього процесу у КЗ «ХГПА» (нова редакція) (<https://cutt.ly/zNdS5m3>), Положення про моніторинг і контроль якості освіти у КЗ «ХГПА» (<https://cutt.ly/zwTiMeTg>). Під час відеозустрічей з гарантом, адміністративним персоналом та іншими групами стейкхолдерів був підтверджений факт проведення процедури удосконалення (модернізації) ОПП у 2023 році. Що стосується процедури розроблення ОПП, то вона не була дотримана належним чином у 2022 р., зважаючи на неможливість зібрати для обговорення різні групи стейкхолдерів на початку повномасштабного вторгнення російських військ в Україну. Про це зазначила на відеозустрічі гарант ОПП 2022 р. – О. Льченко. У ВСО у критерії 1 «Проектування та цілі ОП» подано інформацію про процедуру перегляду (модернізації) ОПП у 2023 р. ЕГ було здійснено запит на інформацію про процедуру розроблення ОПП. У відповідь були надані протоколи засідань кафедр з результатами обговорення внесених пропозицій на етапі розроблення та модернізації ОПП (відповідь на запит ЕГ від 27 жовтня 2023 р. о 15:09:28), обґрунтування внесених змін до ОПП 2022 року під час її модернізації у 2023 р. (відповідь на запит ЕГ від 27 жовтня 2023 р. о 15:11:25). Протягом онлайн-зустрічі з гарантом ОПП, Савіною Н.В., було зазначено, що відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у КЗ «ХГПА» щорічно проводиться моніторинг ОП із залученням стейкхолдерів. Після проведення опитування (<https://cutt.ly/wwRWTI6q>) відбуваються збори із залученням всіх груп стейкхолдерів для обговорення результатів (На запит ЕГ надати відповідну інформацію отримана відповідь від 30 жовтня 2023 р. о 23:59:48), де представлено фото різних зустрічей за 2022, 2023, при цьому не чітко зазначено зміст цих зустрічей та якої ОПП вони стосуються. Аналіз сайту також не дав уявлення про те, яким чином відбувається обговорення змін до ОПП з усіма групами стейкхолдерів. Пропозиції щодо внесення змін до ОП та зауваження можна надіслати на e-mail

кафедри спеціальної педагогіки і психології та інклюзивної освіти (kafedra.korect@gmail.com) або шляхом заповнення анкети (<https://cutt.ly/TwToqNa7>). У щорічному опитуванні здобувачів щодо відповідності якості освітньої діяльності та ОП запитам у п. 10 студенти мають змогу надати пропозиції щодо покращення освітнього процесу за ОПП (<https://cutt.ly/OwTWEOfy>). Отже, ЕГ встановила, що ЗВО наразі намагається дотримуватися визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП, хоч й мало відповідні труднощі з цим на початку агресії росії проти України, коли, власне, мало відбуватися активне обговорення нової ОПП з різними групами стейкхолдерів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Основною формою, за якою здобувачі вищої освіти долучаються до перегляду ОПП, є моніторингові опитування, які проводить соціально-психологічна служба (<https://cutt.ly/tNdDNuM>). Протягом відеозустрічей зі здобувачами було підтверджено, що вони регулярно беруть участь у опитуваннях. Зокрема, в анкетуваннях щодо питань академічної доброчесності (<https://cutt.ly/OwTipp6Y>), «Освітній процес очима студента» (<https://cutt.ly/xwTipRlh>). З результатами студенти можуть ознайомитися на сайті соціально-психологічної служби (<https://cutt.ly/mwTio184>). Протягом аналізу результатів анкетувань було виявлено, що в опитуваннях залучена лише очна форма навчання. Пропозиції здобувачів щодо удосконалення освітньої програми беруть до уваги під час перегляду. Під час онлайн-зустрічі Друшляк Марина, здобувачка 2 курсу денної форми навчання, підтвердила участь у кафедральній конференції у квітні 2023 р., на якій студенти мали змогу запропонувати свої зміни до ОПП. Також є відповідна анкета на сайті кафедри (<https://cutt.ly/RwTihRIB>), куди можна внести свої пропозиції. Результати врахування або відхилення відповідних пропозицій на сайті не висвітлюються. Органи студентського самоврядування беруть участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та в заходах щодо забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про студентське самоврядування (<https://cutt.ly/yNdGMUy>). Результати зустрічі зі студентським самоврядуванням засвідчили, що пропозиції до ОПП, що акредитується, не вносили, проте представники студентського самоврядування брали участь у засіданнях Вченої ради факультету, Вченої ради Академії, на яких відбувалось обговорення та затвердження ОПП. Під час циклу зустрічей зі студентством, студентським самоврядуванням ЕГ мала змогу переконатися у зацікавленості сторін і залученні їх до процедур забезпечення якості освіти в Академії.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці залучені до перегляду ОПП відповідно до Положення про стейкхолдерів освітніх програм КЗ «ХГПА» (<https://cutt.ly/swTskmaz>). Так, до проектної групи у 2023 р. увійшов представник роботодавців – директор Комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №353 Харківської міської ради», С. Білогурова. Аналіз ВСО, новин, розміщених на сайті кафедри, результати відеозустрічей з викладачами, роботодавцями, адміністративним персоналом підтверджують залучення роботодавців до перегляду ОПП у 2023 р. Зокрема, С. Білогурова вносила пропозиції у 2023 р. щодо цифровізації освітнього процесу та використання дистанційного формату як основного в практичній діяльності. Дану рекомендацію було враховано у поточному навчальному році, що відображено у порівняльній таблиці внесених змін до ОПП 2022 року під час її модернізації у 2023 р. з їх обґрунтуванням (відповідь на запит ЕГ від 27 жовтня 2023 р. о 15:11:25). Також роботодавці мають змогу долучитися до перегляду ОПП через анкету на сайті кафедри «Обговорення освітніх програм» (<https://cutt.ly/RwTihRIB>). Крім цього, на сайті кафедри у вільному доступі розміщена анкета для опитування стейкхолдерів та роботодавців (<https://cutt.ly/fNdHrTa>). У ЗВО практикуються різні форми взаємодії з роботодавцями під час обговорення ОПП протягом всього року: під час щорічних зустрічей, засідань кафедри; підсумкових конференцій з практики, індивідуальних зустрічей тощо. Інформація про взаємодію зі стейкхолдерами за 2021-2022 н.р., 2022-2023 н.р., 2023-2024 н.р. відображена у протоколах засідань кафедри, у розділі новини на сайті кафедри, на фотознімках зустрічей (відповідь на запит ЕГ від 30 жовтня 2023 р. о 23:59:48). Проте більш детальний аналіз наданої інформації не дає змоги точно виокремити інформацію, що стосується обговорення ОПП «Спеціальна освіта. Логопедія». Це пов'язано з тим, що кафедра реалізує декілька освітніх програм і у новинах, протоколах засідань кафедри не зазначає, про яку конкретно програму йде мова. У ВСО в акредитаційному кабінеті назва ООП, що акредитується, подана як «Спеціальна освіта». Під час відеозустрічі з менеджментом ЗВО було з'ясовано, що ОПП, подана на акредитацію, називається «Спеціальна освіта. Логопедія». Отже, ЕГ встановила, що роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми. Також під час зустрічі з адміністративним персоналом з'ясовано, що представника від роботодавців буде залучено до роботи Екзаменаційної комісії під час державної атестації. Така практика існує на інших ОПП, що реалізуються в Академії.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Задля сприяння реалізації права студентів і випускників на працю й забезпечення випускників першим робочим місцем в академії діє Підрозділ щодо сприяння працевлаштуванню студентів і випускників, що регулюється

«Положенням про підрозділ щодо сприяння працевлаштуванню студентів і випускників» (<https://cutt.ly/gwRIMSL1>). Під час відеозустрічі представник підрозділу щодо сприяння працевлаштуванню студентів та випускників, Осика Ю.Ю., зазначила, що вакансії оновлюються кожного місяця на сайті відповідного структурного підрозділу (<https://cutt.ly/XwREQ1G1>) та проводиться аналіз окремих регіонів міста та області на предмет пошуку робочих місць. Також існує група у Viber (<https://cutt.ly/7wREndb3>), до якої під'єднані старости академічних груп, які регулярно інформують здобувачів про наявні вакансії. Інформація щодо кар'єрного зростання відслідковується шляхом взаємодії з адміністрацією закладу працевлаштування, куратора та випускника. На сайті Підрозділу зацікавлені сторони можуть заповнити відповідні анкети: для випускника (<https://cutt.ly/qwROrbiu>) і для роботодавців (<https://cutt.ly/QwROr8o6>). Також є анкета для сприяння працевлаштуванню за фахом випускників та здобувачів освіти (<https://cutt.ly/awROyek3>). На даний момент, випускників за цією ОПП немає.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЗВО функціонує підрозділ із забезпечення якості освіти (<https://cutt.ly/UwTiAG7O>). Дистанційні зустрічі з представниками ЗВО дали змогу визначити як Академія реагує на вияв недоліків у ОПП та освітній діяльності з її реалізації. Так, у 2023 р. відбулась зміна гаранта ОПП, під керівництвом якої відбулась модернізація ОПП, результатом якої стало підсилення ОК, спрямованих на формування логодіагностичної та логокорекційної компетентностей та загалом дотримання вимог Державного стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. Аналіз ОПП 2022 р. та 2023 р. показав, що зміни під час перегляду ОПП торкнулись мети, орієнтації, фокусу ОПП, об'єкта вивчення, збільшення спеціальних компетентностей, визначених ЗВО, зміни обов'язкових ОК професійної підготовки: навчальних дисциплін та видів практики, збільшення кількості годин на написання магістерської роботи. На запит ЕГ надано обґрунтування необхідності перегляду та внесення змін до ОПП Спеціальна освіта. Логопедія для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, що пов'язано з виконанням обласної програми розвитку освіти «Новий освітній простір Харківщини» на 2019-2023 р.р., актуалізацією проблем дистанційного навчання у період воєнного часу, цифрової трансформації та комп'ютеризації, реагуванням на пропозиції роботодавців, здобувачів та інших зацікавлених осіб (Відповідь на запит ЕГ від 27 жовтня 2023 р. о 15:11:25). Також була надана порівняльна таблиця внесених змін до ОПП 2022 року під час її модернізації у 2023 р. з їх обґрунтуванням, аналіз якої дає змогу дійти висновку, що проєктна група врахувала зміни у нормативній базі, виклики часу, пропозиції різних груп стейкхолдерів та результати моніторингу ОПП, який був проведений у другому семестрі 2022-2023 н.р. (Відповідь на запит ЕГ від 30 жовтня 2023 р. о 23:59:48).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОПП «Спеціальна освіта. Логопедія» зі спеціалізації 016.01 Логопедія, спеціальності 016 Спеціальна освіта, що реалізується у Харківській гуманітарно-педагогічній академії акредитується вперше, проте були враховані рекомендації з попередньої акредитації ОПП «Спеціальна освіта. Олігофренопедагогіка» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, що відбулась у жовтні 2022 р. Була врахована пропозиція щодо надання окремої анкети для всіх стейкхолдерів, яка розміщена у розділі «Освітні програми» (<https://cutt.ly/RwTihRIB>), де вони мають змогу нести свої пропозиції стосовно ОПП. У силабуси освітніх компонентів подано інформацію про те, як нараховуються бали за різні види занять (<https://cutt.ly/CwTxxf6g>), що було підтверджено під час зустрічі з академічним персоналом. Програми практики були змінені так, щоб їх можна було реалізувати в дистанційному та змішаному форматах навчання (відповідь на запит ЕГ від 27 жовтня 2023 р. о 15:11:25). Система внутрішнього забезпечення якості освіти на рівні ЗВО також вчасно відреагувала на пропозиції ЕГ під час акредитаційної експертизи ОПП «Спеціальна освіта. Олігофренопедагогіка» у жовтні 2022 р. щодо зміни назви кафедри (зважаючи на її невідповідність сучасній українській і міжнародній термінології) та перегляду Кодексу академічної доброчесності, зважаючи на те, що він містить розширене трактування поняття "академічна доброчесність". 16 листопада 2022 р. на засіданні Вченої ради були внесені зміни до Кодексу академічної доброчесності (<https://cutt.ly/LwTTwMsu>) та відбулась зміна назви випускової кафедри, яка наразі називається кафедра спеціальної педагогіки, психології та інклюзивної освіти. Проте, не було враховано зауваження, сформульоване під час акредитації ОПП «Спеціальна освіта. Олігофренопедагогіка» щодо дотримання внутрішньої нормативної бази при оформленні освітніх програм, зокрема, внесення в ООП матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми, матриці забезпечення результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми. Загалом, наведені факти свідчать про позитивну динаміку щодо усунення зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередніх акредитацій.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/DwTivlqg>) визначає, які структурні підрозділи ЗВО відповідають за процедури внутрішнього забезпечення якості освіти. Підрозділ із

забезпечення якості освіти відповідає за внутрішню систему забезпечення якості освіти в академії. Він забезпечує адміністративне керівництво та підтримку забезпечення якості освіти на всіх рівнях академії. Підрозділ підпорядковується керівнику академії та підзвітний Вченій раді академії. Він взаємодіє з усіма структурними підрозділами академії, науковим товариством здобувачів освіти, здобувачами вищої освіти та стейкхолдерами. ОПП для обраної спеціальності створюється робочою групою факультету, що складається з керівника підрозділу, провідних фахівців зі спеціальності, представників роботодавців та студентського самоврядування. Підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників є відповідальністю кафедр, проректора з науково-педагогічної роботи та проректора з наукової роботи. Впровадження та удосконалення системи оцінювання знань здобувачів освіти є відповідальністю факультетів, навчального відділу, першого проректора та науково-методичної ради. В ЗВО проводиться локальний моніторинг якості освітнього процесу. Результати моніторингу обговорюються на засіданнях кафедр, Вченої ради факультету та Вченої ради ЗВО. За результатами опитування здобувачі в цілому задоволені організацією освітнього процесу в академії (відповідь на запит ЕГ від 30 жовтня 2023 р. о 23:59:48) Протягом онлайн-зустрічі із фокус-групою Денисова Маргарита, член студентського самоврядування, зазначила, що здобувачі активно залучені до наукової діяльності через студентське наукове товариство. На базі нього відбуваються академічні та всеукраїнські наукові конференції. На базі кафедри регулярно відбуваються засідання СНТ, з графіком яких можна ознайомитися у плані роботи на сайті кафедри (<https://cutt.ly/SwTiXV2a>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Систематичне проведення соціально-психологічною службою ЗВО моніторингових опитувань здобувачів вищої освіти щодо виявлення рівня задоволеності освітньою діяльністю за ОПП та оприлюднення їх результатів на сайті відповідної служби. У ЗВО є ефективна система збору, аналізу та використання інформації про кар'єру випускників освітньої програми. Підрозділом сприяння кар'єрному зростанню та профорієнтації, що дає змогу забезпечити індивідуальний підхід до кожного здобувача та випускника, враховуючи їхні потреби та цілі. Доступні робочі місця оновлюються на сайті підрозділу щомісяця. Студенти та випускники мають доступ до інформації про наявні вакансії через групу у месенджері Viber, також є анкета для сприяння працевлаштуванню за фахом випускників та здобувачів освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

1. Недостатнє залучення різних груп стейкхолдерів до обговорення під час розроблення та перегляду ОПП у контексті удосконалення цілей, програмних результатів навчання та шляхів їх досягнення, змісту навчальних дисциплін та педагогічних практик. Рекомендовано: проектній групі під керівництвом гаранта ООП впровадити процедуру обговорення змін до ОПП з різними групами стейкхолдерів з метою отримання рекомендацій та пропозицій щодо удосконалення ОПП (термін виконання – 2 семестр 2023-2024 н.р.). 2. Відсутність аналізу результатів обговорення змін до ОПП з усіма групами стейкхолдерів на етапі її удосконалення та оприлюднення внесених змін на сайті ЗВО. Рекомендовано: проектній групі під керівництвом гаранта ООП результати обговорення представляти на сайті кафедри для того, щоб ознайомити усі зацікавлені сторони з тим, які пропозиції були надані, які з них враховані/які відхилені з поясненнями проектною групою (термін виконання – 2 семестр 2023-2024 н.р. під час внесення змін до ООП за наслідками акредитаційної експертизи). 3. Незалучення здобувачів заочної форми навчання до опитування з метою моніторингу якості освітньої діяльності за ОПП. Рекомендовано: соціально-психологічній службі залучати здобувачів заочної форми навчання до моніторингових опитувань щодо якості освітньої діяльності за ОПП (термін виконання – щорічно).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОПП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за критерієм 8 з недоліками, що не є суттєвими. Вимоги підкритеріїв 8.3, 8.4, 8.5, 8.7 виконано повністю. Вимоги підкритеріїв 8.1, 8.2, 8.6 виконано частково, оскільки не була дотримана належним чином процедура розроблення ООП у 2022 р., а також не представлена чітко процедура обговорення внесених змін під час модернізації ОПП у 2023 р.; до процедур забезпечення якості освіти не долучені здобувачі заочної форми навчання; наявні зауваження, сформульовані під час попередніх акредитацій, які не взято до уваги під час перегляду освітньої програми. При оцінюванні вирішальними стали такі чинники: модернізація ОПП у 2023 р., результатом якої стало значне покращення змісту ОПП; оперативне реагування на більшість пропозицій, отриманих під час інших акредитацій; наявність підрозділу, що відстежує працевлаштування здобувачів та випускників, а також їх кар'єрне зростання; систематичне проведення моніторингових опитувань здобувачів.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки осіб, які беруть участь в освітньому процесі в академії, визначені у наступних документах: Статут КЗ «ХГПА» (<https://cutt.ly/7wWmNx1N>), Положення про організацію навчального процесу (<https://cutt.ly/qwWmM2Bz>), Положення про розроблення та оформлення освітньо-професійної програми (<https://cutt.ly/vwWm1VdQ>), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників навчального процесу КЗ «ХГПА» (<https://cutt.ly/iwWmoNYO>). Ці документи відповідають чинному законодавству і доступні для загального ознайомлення на офіційному веб-сайті закладу у розділі «Головна – нормативні документи» (<https://cutt.ly/MwWm2kuM>). Відповідно до положень Статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації», ЗВО надає можливість отримання публічної інформації шляхом відповіді на запит (<https://cutt.ly/9wWm45Jh>). Індивідуальний запит на отримання інформації може бути сформульований відповідником у довільній формі. Сайт ЗВО інтуїтивно зрозумілий та зручний у використанні.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На офіційній сторінці кафедри спеціальної педагогіки і спеціальної психології та інклюзивної освіти у розділі «Освітні програми-Проекти ОП» оприлюднено проект освітньо-професійної програми «Спеціальна освіта. Логопедія», яка була затверджена рішенням Вченої ради, протокол №11 від 03.06.2022 (<https://cutt.ly/TwTYVvod>). У вільному доступі на сайті кафедри (<https://cutt.ly/uwWQoAqW>) доступна анкета щодо обговорення освітніх програм. До обговорення можуть долучитися усі учасники освітнього процесу – викладачі, студенти, а також фахівці спеціальної освіти, керівники спеціальних шкіл та закладів з інклюзивною формою навчання, представники громадських організацій. Для зворотнього зв'язку також функціонує пошта для надання пропозицій: kafedra.korect@gmail.com.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сторінці кафедри спеціальної педагогіки і психології та інклюзивної освіти, у розділі «Освітні програми» (<https://cutt.ly/HwWQgs7h>), можна знайти актуальну інформацію про освітньо-професійну програму, зокрема її цілі, очікувані результати навчання та компоненти. Крім того, на сайті кафедри оприлюднені робочі програми дисциплін, силабуси (<https://cutt.ly/fwWQhICm>) обов'язкових та вибіркового навчальних курсів, а також силабуси практики. Також дану ОПП можна знайти на сайті Академії (<https://cutt.ly/WwWQzwUD>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони та позитивні практики за критерієм 9 відсутні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони та недоліки за критерієм 9 не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЗВО має інформативний сайт, на якому оприлюднені всі нормативно-правові документи, які регулюють освітній процес. На кафедральній сторінці розміщено інформацію про цілі, очікувані результати навчання, силабуси і робочі програми ОК. Ця інформація є точна, достовірна та доступна для всіх учасників освітнього процесу. ЗВО також визначив чіткі і зрозумілі правила й процедури, які регулюють права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Вимоги за підкритеріям 9.1, 9.2, 9.3 виконані у повній мірі, тому ОПП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Мартинчук Олена Валеріївна

Члени експертної групи

Линдіна Євгенія Юріївна

Якунін Михайло Олександрович